

R

Nr. 10 december 1994 41. årgang

PAN

bladet

for bøsser og lesbiske

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek
Nørre Allé 49, DK 2200 København N.

0105 - 3302

200007261097

pris: 25 kr

PAN bladet

for bøsser og lesbiske

Knabrostræde 3, bagh. 4. sal
Postbox 1023, 1007 Kbh. K.
ISSN: 0909-347x

Telefon: 33 11 19 61 (10 -16)
Fax: 33 91 03 48

REDAKTIONEN

Bert Steen Svalebølle
Claus Nielsen
Frank Stig Jensen
Kim Larsen
Kjeld Dahl
Mark Lauberg
Michael Moestrup
Katrine Nielsen
Mogens Pileman
Tonic Rudby

Fast tilknyttede skribenter/fotografer:

København: Hilde van Arkens,
Nille Friis, Peter Lembo,
Vibeke Nissen, Kelvin Nielsen,
Kirsten Urhøj, Svend Søndergaard
Steffen Møllenberg, Dorthe Jacobsen
Århus: Ulrik Ricco
Odense: Michael C.T. Andersen

Ansvarshavende redaktør:

Inge-Lise Paulsen,
træffetid: mandag 13-16, onsdag 10-13

Aids-info-medarbejder:

Søren Skov

Layout-medarbejder:

Christian Gylling

Annoncer:

Ingrid Skød Jensen, tlf. 31 24 28 38
(tekstannoncer -kontakt, bolig, job etc. -
se XPANsion under "Kontakt-annoncer")

Redaktionens træffetid:

Mandag kl. 19.30 til ca. 22.00
på tlf. 33 11 19 61.

Abonnement:

Institutioner og biblioteker: 300 kr.
Enkeltpersoner i Danmark: 200/125 kr.
Udlandet: 250/175 kr.

Løssalg:

25 kr. pr nummer.

Sats: PANik Sats.
Tryk: Loka Tryk, Holbæk
Oplag: 8 - 10.000

- PAN-bladet er medlemsblad for Landsfor-
eningen for Bøsser og Lesbiske (LBL), og
udgives af Fo.laget PAN v/Aktieselskabet PAN
a/s. Bladet udkommer 10 gange årligt.
- Eftertryk uden skriftlig tilladelse fra redakti-
onen er ikke tilladt. Undtaget heraf er uddrag
til brug for omtale og anmeldelse af bladet.
- Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise,
beskære/forkorte indsendte indlæg.
Indlæg underskrevet PAN/navn er skrevet af et
medlem af redaktionen.
- Redaktionen påtager sig intet ansvar for
artikler, illustrationer eller andet som tilsendes
uopfordret.

- PAN-bladet er medlem af International Gay
Press Association.
- Annoncering i PAN betyder ikke, at redakti-
onen eller LBL anerkender annoncøren eller på
nogen måde indestår for annoncens indhold.

I denne sektion kan du læse om:

Biskopper går i udvalg - side 3

Folkekirken overvejer vielse af bøsser og lesbiske

Registreret partnerskab i

Spanien - side 4 & 5

Interview om nye tendenser

Pænhedens tyranni - side 6

Interview med Gruppe 66 - homogruppen - i Amnesty

Bøsser og lesbiske ilde set -

side 7

Forening for EU-ansatte bøsser og lesbiske

Bedre tider - nogle steder -

side 8 & 9

Bøsse og mor til The hos Tonic

Julepynt og computergrafik -

side 10

Interview med Niels Secher om TV2s julekalender

Et kedeligt første år - side 11

Interview med hiv-smittet

Juleplatten - plat og pjat højt

belagt - side 12 & 13

Småtingsafdelingen slår sig løs

Debat, Indefra og "Det sku'

være så godt" - side 14

Indlæg om LBLs struktur og tanker om tiden

k.d. lang-biografi anmeldes s. 16

Leder og "En lille prins" - side 15

Anmeldelse af Jens Michael Schau

k.d. lang biografi - side 16

Årets julegave

I gamle dage kunne vi gifte os -

side 17

Anmeldelse af Same-Sex Unions

Bøsser, bøger og jul - & Zap -

side 18

Bøger, videoer og blade

Harlan's Race, Regn til mine rød-

der og Jeanette Winterson -

side 19

Boganmeldelser

Fotografi og virkelighed - side 20

Duane Michals på Louisiana

Tom Cruise som vampyr

& Nattens Dronning i Odense -

side 21

Ny film & drag-konkurrence i Odense

KBH.NYT - side 22 & 23

Volley-succes, lesbisk svømning, Sappho's vender tilbage, LBLs nye
struktur

Verden rundt - side 24

Stort og småt fra hele verden

Jens Michael Schau, anmeldes s.15

Deadline for artikler og andre større indlæg: **9. januar**
Deadline for læserbreve, tekstannoncer, Her sker det og
"Homoguide" **den 15. hver måned.**
PAN-Bladets tillæg, XPANsion, kan rekvireres fra LBL fra
den første i måneden.

Forside: Tom Cruise & Brad Pitt,
fra En vampyrs bekendelser

Grafisk tilrettelæggelse: Bert Steen Svalebølle

Biskopper nedsætter udvalg

Biskop Vincent Lind har i et brev svaret på LBLs henvendelse angående det registrerede partnerskab og folkekirken. Der nedsættes nu et udvalg, som skal arbejde videre med sagen.

I marts måned sendte sekretariatsleder Bent Hansen på Landsforeningens vegne et brev til biskop Vincent Lind, Fyns Stift, hvori han anmodede landets biskopper om at overveje muligheden af: 1) at lade bøsser og lesbiske kunne indgå registreret partnerskab i kirken, 2) at kunne få kirkelig velsignelse af et borgerligt indgået partnerskab, samt 3) at tillægge folkekirkens præster mulighed for at foretage nødregistrering.

I sit svar, dateret 1. november 1994, nævner Vincent Lind, at der allerede på biskoppernes møde d. 4.-5. januar fandt en kort drøftelse sted. Her anførte Vincent Lind, at bemærkningerne til loven om registreret partnerskab §3 udelukker, at reglerne om såvel kirkelig som borgerlig vielse kan anvendes på det registrerede partnerskab. Med andre ord: De ting, som nævnes i LBLs brev til biskopperne, vil kræve en lovændring eller i det mindste en ny bekendtgørelse.

Videre understreger Vincent Lind, at han finder det vigtigt at "fastholde ægteskabets egenart som forudsætning for slægtens beståen, hvilket i alle religioner altid har givet ægteskabet dets sakrale karakter, som ægtevielsen udtrykker."

Videre skriver biskoppen: "Der er i samfundet i dag voksende forståelse for dette, bl.a. under indtryk af problemer om børns opvækst og udvikling. Svarende hertil afviser jeg tanken om registrerede partnerskab og mulighed for adoption."

Vincent Lind forholder sig altså ikke til LBLs krav, der går på *stedbørnsadoption*, dvs. retten til at adoptere partnerens barn.

"Men det betyder ikke", fortsætter Vincent Lind, "en nedvurdering af den værdi og glæde og religiøse betydning, som menneskers samliv i troskab og kærlighed også i partnerskabet har...., og jeg ved ikke,

hvordan den enkelte præst kan afvise at tale Guds Ord ind i menneskers liv, når anmodning fremsættes herom.... Jeg værdsætter i høj grad loven om partnerskab, som har givet bøsser og lesbiske legitimitet og retsbeskyttelse. En kirkelig vielse eller velsignelse kan ikke og skal ikke lægge noget her til."

Konkluderende siger biskoppen: "Jeg ser således ikke berettigelsen i Deres anliggende om "en yderligere ligestilling mellem ægteskab og partnerskab."

Tilfredshed i LBL

Biskop Vincent Lind slutter sit brev med at pege på, at der på biskoppernes møde i januar ikke var "stemning for at nedsætte et udvalg om spørgsmålet om udarbejdelse af ritualer for vielse og velsignelse af homoseksuelle par."

Ved mødet d. 11. april - dvs. efter LBLs henvendelse - blev det besluttet, at at Vincent Lind skulle besvare LBLs henvendelse alene og på egne vegne.

På biskoppernes møde d. 31. oktober blev det så - på baggrund af den lange og intense pressede debat om emnet? - bestemt, at der skal nedsættes et udvalg til at arbejde med "de spørgsmål, som registrering af partnerskab har rejst og om familie- og samfundsproblematikken i det hele."

I Landsforeningen er man godt tilfredse med biskoppens svar, som jo viser, at biskopperne siden januar har bevæget sig fra en total afvisning til at ville nedsætte et udvalg.

- Jeg tror udviklingen skyldes debatten i pressen, som vi har startet, siger LBLs politiske sekretær Bent Hansen. - Vi kan så håbe, at udvalget ikke bare bliver en syltekrukke.

På LBLs hovedbestyrelsesmøde d. 12.-13. november blev det besluttet

DOONESBURY

By Garry Trudeau

Tegneserien Doonesbury af Garry Trudeau har været inde på emnet homoseksuelle vielser. Eksemplerne er klippet fra dagbladet Information, som dagligt bringer serien. Se anmeldelsen af bogen "Same-Sex Unions in Premodern Europe" på side 17.

at kontakte biskop Kjeld Holm, Århus, hvis opgave det er at formulere udvalgets kommissorium samt principperne for dets sammensætning.

- Vi vil foreslå, at udvalget kommer til at bestå af såvel kirkelige som ikke-kirkelige personer, og i den forbindelse må Landsforeningen være selvskreven til at deltage, udtaler Bent Hansen.

- På længere sigt kan der så blive tale om et mere politisk arbejde, idet der sandsynligvis skal ske en lovændring eller formuleres en bekendtgørelse.

- Vi ligger helt på linje med biskop Vincent Lind, når han fastholder ægteskabets egenart, slutter Bent Hansen. - Vores krav om ligestilling mellem det registrerede partnerskab og ægteskabet betyder ikke, at vi synes de skal være ens.

PAN/Inge-Lise Paulsen

DOONESBURY

By Garry Trudeau

Få en GRATIS kontaktannonce i X-PANsion

Sådan gør du:

- 1) Skriv din annonce (max. 75 ord) på maskine eller med blokbogstaver.
- 2) Afslut med navn og adresse.
- 3) Udfyld kuponen og vedlæg den.
- 4) Send det hele til:
PAN-Bladet, postboks 1023, 1007 KBH K.
Mærk kuverten "kontakt".

Ja tak - gi' mig en gratis annonce!

NAVN: _____

ADRESSE: _____

POSTNR/BY: _____

DATO: _____ UNDERSKRIFT: _____

☐ Jeg køber yderligere 75 ord - og vedlægger kr. 50,-

Sender du annonce + kupon inden den 15. i måneden kommer den med i førstkomende nr.

OBS: Bolig-, Job- og Køb/salg-annoncer er ikke gratis. Se venligst under "Tekstannoncer".

Udviklingen går med stormskridt for lesbiske og bøsser i Spanien

Fra venstre: Mili, Alicia og Helle. foto: Inge-Lise Paulsen

Sidste år ved denne tid var der ingen bøsse-lesbiske boghandler i Spanien.

Nu er der hele to - 'Berkana' i Madrid og 'Cómplices' i Barcelona.

En af dem som står bag Cómplices hedder Helle og er dansk.

**Tekst og foto:
Inge-Lise Paulsen**

Sidste sommer interviewede jeg, sammen med Vibeke Nissen, Mili Hernández til EU-projektet "Lesbian Visibility".

Mili var netop vendt hjem fra et længere ophold i USA. Hun havde startet en new age boghandel i Madrid og var tydeligvis indstillet på at der skulle ske noget.

I weekenden 14.-16. oktober traf jeg Mili igen. Vi deltog begge i et seminar arrangeret af ILGAs Europa-arbejdsgruppe, som fandt sted på Hotel Romantic i Sitges syd for Barcelona. Mili fortalte mig, at hendes new age boghandel nu var en boghandel for bøsser og lesbiske, og at der var startet en bøsse-lesbisk boghandel i Barcelona. To af de tre indehavere, Alicia og Helle, boede i Sitges, og Helle var dansker.

Dagen efter mødtes Mili, Helle, Alicia og jeg i Hotel Romantics bar. Jeg lagde ud med at spørge Mili, hvad der var sket, siden vi snakkede sammen sidst.

Mili: - Som du ved, drev jeg en feministisk new age boghandel sammen med en veninde. Egentlig ville jeg have haft en bøsse-lesbisk boghandel allerede fra starten; men det var hun ikke så glad for.

- Af personlige grunde trak hun sig ud, og jeg kunne gøre hvad jeg havde lyst til. Det var at åbne den første boghandel for bøsser og lesbiske i Spanien. I løbet af en måned skiftede jeg hele varelageret ud og fandt en ny partner, Arnaldo Gancedo, som er bøsse. Vi åbnede Berkana d. 15. december.

- Til åbningen inviterede vi alle de bøsse-lesbiske grupper og enkelt-personer vi kendte, og vi faxede

også en invitation til massemedierne. Vi regnede ikke med den store interesse fra mediernes side; men de kom alle sammen - TV, radio-stationer, aviserne, ugebladene!

- Indtil i år har bøsser og lesbiske i Spanien været næsten usynlige; men der sker utrolig meget nu. Før arbejdede vi internt i vores grupper. Nu gør vi os synlige med en række præcise krav og lovforslag, og meget tyder på at der er en lov om registreret partnerskab på vej.

- Berkana går godt, omend langsomt. Det er typisk for Spanien, hvor de fleste lesbiske og bøsser lever skjult. Vi bliver tit ringet op af folk, som vil vide, om vi ligger i gadehøjde eller højere oppe - og om vi har vinduer eller ej. 'Vi ligger i gadehøjde og har to vinduer og én dør', svarer jeg.

- Så foretrækker mange at handle pr. post.

- Men selv dét er et problem. Mange bøsser og lesbiske i Spanien bor hos deres forældre til de er over tredive, så de tør ikke bestille bøger, blade eller postkort overhovedet.

- Det er svært; men jeg er glad for at jeg tog beslutningen om at starte boghandelen.

Service og bøger

Helle: - Det er mere et spørgsmål om politik end om at tjene penge.

Alicia: - En slags service-tilbud til miljøet.

Mili: - For eksempel fik jeg et brev fra en pige på 17, som spurgte: 'Jeg tror nok jeg er lesbisk; men kan du ikke forklare mig hvad det er?' Og kvinder ringer og siger: 'Jeg er gift og har børn; men jeg vil leve som lesbisk. Hvad skal jeg gøre? Min mand vil ikke skilles'.

- De bøsse-lesbiske grupper og organisationer får ikke nær så mange

breve. Jeg ved ikke hvorfor folk føler sig mere trygge ved en boghandel. Somme tider føler jeg, at vi snarere betjener bøsser og lesbiske med hjælp og vejledning end med bøger.

Helle: - Det er det samme hos os i Barcelona.

Alicia: - Vi specialiserer os i litteratur for bøsser og lesbiske. Desværre har vi endnu ikke fundet

Barcelona. Jeg har altid måttet bestille bøger hjem fra London eller købe dem i PAN i København, når jeg har været dér. Så da vi besluttede at slå os ned her, valgte vi at åbne en boghandel selv.

Her skal det indskydes, at Helle og Alicia gennem en årrække har rejst og boet forskellige steder i verden - alt efter hvor Alicia har været udstationeret som rejseleder i sommerhalvåret.

De sidste tre vintre har de tilbragt i København, hvor de har en lejlighed. Men nu har de altså slået sig permanent ned i Barcelona, hvor Alicia arbejder som turistguide.

Helle og Alicia er registrerede, og sammen med boghandelen har deres status som Spaniens eneste registrerede partnere været med til at gøre dem kendt i hele Spanien.

Alicia: - I modsætning til f.eks. en bar eller en sauna er en boghandel åben og synlig for en bred offentlighed. Bøgerne befinder sig i gadehøjde, uden gardiner. Og man skal ikke ringe på for at komme ind.

- Det har chokeret mange, som siger: 'Hvor turde I!' De ser på os som helte; men for os er det en forretning.

Helle: - Vi bliver jævnligt ringet op af folk, som selv lever skjult, men som takker os, fordi vi er trådt frem. Det betyder meget at vi har været i aviserne og på TV.

Mili: - I forgårs morges var jeg på TV...

Helle: - Ja, Alicias mor ringede til os og sagde: 'Så I Mili? Hun var så god!'

Mili: - ... og der var en kvinde, som ringede til TV og fik mit telefonnummer bare for at takke mig.

- Det er som at befinde sig midt i en revolution. Før var det altid de samme to mennesker man så på TV.

Nu træder flere folk frem i mediernes, vores marcher får mange flere deltagere, og ...

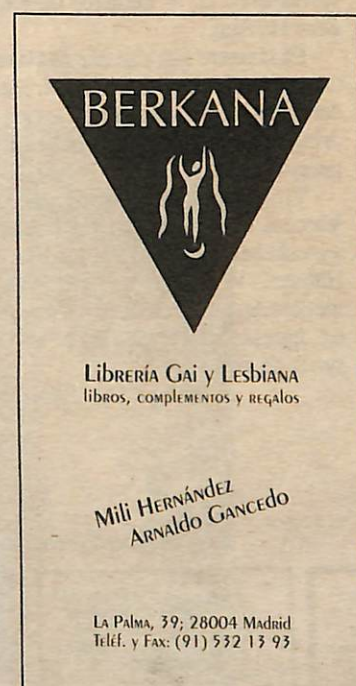
Helle: - Ja, men der er stadig for få. Jeg plejer at citere Alicias far, som siger: 'Hvorfor er det altid jer som er i avisen og på TV. I siger altid at der står tusind bag jer. Hvor er de?'

Synliggørelse

Mili: - Jeg tror folk er begyndt at tro på at der eksisterer et bøsse-lesbisk miljø. Før troede de bare der var en to-tre stykker. Det gælder også bøsser og lesbiske, som tør stå mere frem nu, fordi de ved, at de ikke står alene. De oplever, at der er startet to boghandler, uden at nogen har forsøgt at brænde dem ned. Samfundet er blevet lidt mere åbent, og selvom mange bøsser og lesbiske fortsætter med at leve skjult, så ringer de alligevel og siger tak. Jeg er sikker på at flere mennesker vil stå frem i det kommende år.

Alicia: - Det første spørgsmål journalisterne stiller er altid: 'Er I ikke bange for at nogen ødelægger butikken? Og hvad med naboerne?' Vi svarer: 'Nej. Davi åbnede, fortalte vi alle nabobutikkerne at det var en bøsse-lesbisk boghandel, og vi inviterede dem til åbningen. De kom alle sammen med blomster til os. De var glade over at der var kommet en ny butik i deres gade. Vi var lidt overraskede, for det er i en meget gammel og fattig bydel. Meget få af dem der bor der har en uddannelse; men de var lykkelige over at vi kom.'

- Vi troede at det måske ikke var gået op for dem hvad det var for nogle ting vi solgte, så vi blev ved med at forklare dem, at de ikke ville kunne købe deres bøger og blade. De svarede: Det gør ingenting. Det er sådan en nydelig butik'.

Mili: - Det at der ikke sker noget grimt, får lesbiske og bøsser til at indse, at de er bange for noget inde i sig selv. Det er sandt at mange mennesker er imod os; men der er også mange progressive mennesker i Spanien. Der sker ikke noget hvis man springer ud.

Alicia: - 'Hvad med naboerne?' spørger journalisterne. Vi har aldrig haft problemer med naboerne, selvom vi går med hinanden i hånden. Selvfølgelig er Sitges et ideelt sted, fordi der bor så mange bøsser og lesbiske; men i dag i Spanien er der ingen grund til ikke at springe ud.

Helle: - Der er stadig folk der bliver smidt ud af familien.

Alicia: - Man kan også blive smidt ud, hvis man er politisk uenig med resten af familien!

Hvor længe har I to boet i Sitges?

Alicia: - Siden

få kontakt med politikerne; men de er ikke gode til at komme i kontakt med almindelige bøsser og lesbiske. Det betyder at hvis vi får en partnerskabslov, er der ingen der vil bruge den!

- Bøsser og lesbiske har et ansvar. De vil nyde godt af de nye love, og så må de også gøre deres til at være med til at synliggøre bøsser og lesbiske ved at træde frem.

Mili: - Men spaniere er vant til at andre gøre tingene for dem. Sådan er mentaliteten. Vi arbejder ikke i grupper. Siden Francos død for tyve år siden har vi

Tiden er inde

Det lyder mærkeligt at I bare uden videre får en partnerskabslov.

Alicia: - Spanien er noget særligt. Sådan er det bare. Initiativerne kommer oppefra.

Mili: - Men det er os bøsser og lesbiske der har foreslået det.

Mili: - Det er også afgørende, at vores soci-

om folk på min egen alder, dvs. folk i trediveerne.

- I andre kulturer er det overhovedet ikke noget problem. Selv folk med arbejde finder ud af at vaske tøj og lave mad. Jeg har set mange danske kvinder bo alene og klare sig selv udmærket. Det vil vare tyve år, før det bliver almindeligt i Spanien.

- Jeg kender studerende, som bor i Barcelona eller Madrid, og som tager hjem i weekenden med deres vasketøj. De ved ikke hvordan man vasker tøj! De vender tilbage med tasken fuld af rent tøj og mad, så de ikke behøver at finde ud af at købe ind i et supermarked.

Helle: - Det betyder også noget at mange mennesker er utroligt overfladiske. Alicia og jeg lytter ofte til folks samtaler, når vi kører med tog til og fra arbejde. Det vigtigste emne er tøj og smykker.

Alicia: - Spaniere er snobber. Alt handler om overflade - især uden for de store byer.

Helle: - Første gang jeg besøgte Alicias familie, købte hendes mor nederdel, nylonstrømper og højhælede sko til mig, så jeg kunne passe til omgivelserne.

Tog du det på?

Helle: - Ja, én gang!

Alicia: - Det var hun nødt til, for min mor smed hendes tøj væk.

- Men ved du hvorfor min mor gjorde det? Fordi naboerne spurgte: 'Hvem er den unge fyr i har på besøg?'

Helle: - Den holdning skaber en særlig atmosfære. Unge mennesker på café snakker ikke om politik eller litteratur eller film. De snakker om tøj.

Mili: - Bøsser og lesbiske er lige så slomme.

Alicia: - Somme tider bliver det bare for meget. Folk snakker ikke om noget som helst!

Helle: - Der er også den forskel mellem Danmark og Spanien at jeg som dansker er lesbisk hele tiden,

LIBRERIA GAY Y LESBIANA DE BARCELONA
Cómplices
Cervantes, 2 (Esquina Avinyó) 08002 BARCELONA Tel. Fax. (93) 412 72 83

Det er ikke regeringens ide.

Hvorfor er regeringen så forhippet på en partnerskabslov?

Helle: - Det skyldes et sammenbrud af omstændigheder. EU-parlamentets opfordring til landene om at indføre partnerskabet (Roth Rapporten, red.) kom meget heldigt i forhold til initiativerne her i landet. Den spanske regering er vældig interesseret i at gøre ting, som de andre EU-lande synes om. Spanien vil gerne fremstå med et progressivt image. Og Spanien får en masse penge fra EU.

Mili: - Det betyder også noget, at medierne viser programmer om Stonewall 25 i New York og om partnerskabet i Danmark, Norge og Sverige. Alt det har skabt et positivt klima, så da vi kom med vores forslag sagde nogle meget højt placerede politikere til os: 'Tiden er inde til en sådan lov.'

Alicia: - Lovforslaget om registreret partnerskab blev indleveret i september sidste år, og siden da har TV bragt mange programmer om bøsser og lesbiske, bl.a. ét med en landsdækkende afstemning, hvor et flertal af seerne støttede bøssers og lesbiske ret til at gifte sig.

Hvad siger den Katolske Kirke?

Alicia: - Kirken står svagt i Spanien. Folk går i kirke for at mødes på en café bagefter. Ingen melder sig til præstuddannelsen.

Mili: - Ingen hører på kirken. Og faktisk har regeringen bedt dem holde kæft om abortspørgsmålet, som bliver diskuteret meget for tiden. Socialministeren har direkte sagt på TV, at kirken skal holde sig fra lovgivningsspørgsmål. Det har hjulpet os meget.

Alicia: - Kvindebevægelsen har ikke rørt en finger i abortdebatten; men alt tyder på at vi får en ny og bedre abortlovgivning. Det kommer ovenfra, præcis som partnerskabsloven.

Alicia: - Jeg tror også vi får en ny abortlov og en partnerskabslov, fordi den socialistiske regering er ude efter at markere sig som progressiv over for tvivlende vælgere.

Familiens magt

Hvilke forskelle er de vigtigste mellem Spanien og Danmark?

Alicia: - I Danmark blander folk sig ikke så meget. Man kan bo i en ejendom, uden at naboerne kommer og banker på for at se, hvordan man har indrettet sig. Bøsser og lesbiske i Spanien er mere bange for at være åbne. De er bange for at naboerne vender dem ryggen.

Helle: - Det betyder også enormt meget, at unge i Danmark rejser tidligt hjemmefra. Selv som studerende er man uafhængig. Det giver en anden personlighedsudvikling. Man er ikke bange for andres mening på samme måde, fordi man ved at man kan klare sig selv. I Spanien bliver folk boende hjemme til de er over tredive, og selvom de rejser hjemmefra er de mere afhængige af familien.

Mili Hernández (t.v.), i samtale med Jordi Petit fra organisationen CGL i Barcelona

Alicia: - Ifølge de seneste statistikker bor 88% af alle mellem 16 og 32 hjemme!

Helle: - Og eftersom bøsser og lesbiske ikke gifter sig, bliver de boende usædvanligt længe hjemme.

Alicia: - Jeg ved det lyder latterligt; men mange unge mennesker her i Spanien er utroligt bange for at skulle vaske deres eget tøj, og de ved ikke, hvordan man laver mad. Jeg snakker

ikke kun efter midnat fredag og lørdag aften. Her bliver folk bøsser eller lesbiske ved midnatstid, og det varer kun til klokken otte om morgenen. De har ingen fællesskabsfølelse, ingen identitet eller solidaritet.

Mili: - Spaniere lever i barer.

- Alting foregår i barerne.

februar.

Sitges er kendt som Spaiens 'gay town'. Men hvor er de lesbiske? De er svære at få øje på, når man kommer udefra.

Alicia: - Vi ser dem hele tiden; men de er ikke synlige på samme måde som bøsserne. Heller ikke over for deres venner. Det har også noget at gøre med at lesbiske i Spanien ikke har en særlig stil. De fleste af dem som kommer til vores forretning ser præcis ud som alle andre kvinder. I New York eller London, ja selv i København, ser man kvinder med en særlig lesbisk stil.

Mili: - Mange aner ikke hvordan lesbiske ser ud. De tror på myten med den aggressive, macho type, som ingen mænd elsker, og som derfor må nøjes med andre kvinder. De bliver forbløffede, når de hører at Alicia, eller min kæreste, er lesbiske - de går jo i kjole og har langt hår! Folk ved ingenting.

Alicia: - Hvordan skulle de også kunne vide noget, når alle bøsser og lesbiske lever skjult?

Lovgivning

Mili: - Det er meget mærkeligt: Vi får snart en lov om registreret partnerskab, og der er en ny lov om adoption i Valencia, og vi kan blive insemineret uden problemer. Vi er længere fremme juridisk end i mange andre lande, men bøsser og lesbiske lever i skabet! Det har noget at gøre med nogle få aktive grupper arbejder målrettet på sagen, og regeringen lytter til os.

Alicia: - Grupperne er gode til at

fået en masse rettigheder, og folk siger: 'Og hva' så? Jeg lever jo godt. Jeg har et job og et hus og en bil og penge til at gå ud.'

- De lesbiske i min gruppe er kun interesserede i at finde en kæreste og flytte sammen med hende.

Alicia: - Men så enkelt er det ikke. Jeg tror folk får psykologiske problemer, når de hele tiden skal lyve. Det er ikke sundt.

Mili: - De foretrækker at leve sådan!

Hvorfor vil I have en lov, hvis ingen vil bruge den?

Alicia: - Selvom kun to mennesker vil bruge den, synes jeg de skal have lov til det.

Men ville det ikke virke bedre udadtil, hvis loven blev brugt?

Alicia: - Jo. Men for eksempel kan par i Barcelona og en række andre større byer allerede nu gå hen på rådhuset og registrere sig. Registreringen har ingen juridisk gyldighed. Den er kun symbolsk. Men de kan gøre det. Der er bare ingen der benytter sig af det. På den anden side har medierne skrevet meget om det. Det er et stort fremskridt at medierne overhovedet bruger ordene bøsse og lesbisk. Næsten hver dag er der noget om homoseksuelle. Så befolkningen vænner sig til at vi eksisterer. Hvis det registrerede partnerskab gennemføres, og ingen benytter sig af det, vil det i det mindste betyde, at vi bliver synlige i medierne.

Mili: - Det hele hænger sammen. Men det er sandt at de juridiske fremskridt i Spanien går hurtigere end de bevidsthedsmæssige.

- Vi er heldige at vi har en positiv regering.

Helle: - Under alle omstændigheder styrkes synligheden, og det betyder at flere træder frem, osv. osv.

Pænhedens tyranni

Amnestys homoarbejde trænger til en opstrammer

Anders, Michael, John og Johanne er medlemmer af Amnesty Internationals Gruppe 66 i København. Gruppe 66 arbejder for forfulgte og fængslede bøssers og lesbiske menneskerettigheder. Gruppe 66 er den eneste 'homogruppe' i Danmark.

John (tv.), Michael og Anders foran Amnesty Internationals danske hovedkvarter. Foto: Inge-Lise Paulsen

Johanne: - Før hed vi 'homogruppen'; men Amnesty syntes det var for meget af det gode. Så nu hedder vi Gruppe 66.

Fungerer gruppen som en almindelig Amnesty-gruppe?

John: - Ja; men vi håber at vi med tiden kan profilere os så professionelt, at vi kan blive en specialgruppe.

Hvor mange er I?

Michael: - Vi er fem - plus støttemedlemmer.

Er det nok?

John: - Med det arbejdspress vi har nu, er der ikke brug for flere. Men vi kan godt bruge flere støttemedlemmer.

Hvad arbejder I med?

Michael: - Med lovgivningen i Tasmanien.

John: - Vi vil gerne have flere sager - også gerne personsager.

Manglende interesse

Hvad gør I for at fortælle om jeres arbejde?

Michael: - Jeg har været med til at lave PR i forbindelse med Gay Pride og en bøsse-lesbisk korfestival. Men interessen for Amnesty er altså ikke overvældende.

Kunne det ikke skyldes at der ingen konkrete sager er? Tasmaniens lovgivning lyder meget abstrakt.

Michael: - Folk der overtræder loven i Tasmanien bliver arresteret. Det er meget konkret.

Johanne: - Og i PAN-Bladet og Hotside kan man læse om masser af andre grelle overgreb rundt omkring.

Men hvorfor er der så ikke flere sager? For eksempel må Rumænien da være tilstrækkeligt belyst til at selv Amnesty tør gå ind.

John: - Amnesty har været inde omkring en konkret sag. Og vi har

spurg, om det er noget vi kan arbejde med. Men i Amnesty er proceduren sådan, at indtil man i hovedkontoret i London har fundet ud af, om det er en sag for Amnesty, får vi den ikke.

Man har talt om Rumænien i årevis. Kan man ikke godt tillade sig at sige, at det går lidt langsomt i London?

Michael: - Nu har vi Tasmanien-sagen, som vi skal arbejde med i to år. Så lukker den.

John: - Vi har også prøvet at skabe et netværk med andre grupper, som arbejder med overgreb på homoseksuelle, bl.a. en Amnesty-gruppe i USA og ILGAs aktionssekretariat IGLHRC (International Gay and Lesbian Human Rights Commission, red.) i San Francisco. De har masser af sager.

Kulturelle forskelle

John: - Hvis vi ser på bøssers og lesbiske menneskerettigheder rundt omkring i verden, bør der være nok at arbejde med. Men spørgsmålet er, om det drejer sig om rigtige Amnesty-sager.

- På ILGAs internationale årsmøde i Barcelona sidste år blev der talt om sager i Tyrkiet, som Amnesty var gået ind i. Men straks man hørte, at der var fundet narkotika på en af de arresterede, var det ikke en Amnesty-sag mere.

- Amnesty går ikke ind i sager, hvor der har været narkotika indblandet; men vi ved jo alle, at narkotikaen kan være plantet af politiet. Vi har aldrig fået det verificeret; men Amnesty trak sig, fordi det blev en narkotikasag.

Er det ikke et generelt problem i sager om menneskerettigheder, at folk bliver anklaget for noget helt andet end det de i virkeligheden har

gjort?

John: - Jo. Da jeg selv arbejdede med asylansøgere (i Dansk Røde Kors, red.), så jeg, hvordan man gør livet surt på alle andre områder. Også omkring folks livsførelse.

- Jeg oplever, at en sag skal være krystalklar, før Amnesty tager den. Jeg kunne godt tænke mig at de var lidt mere dristige.

Michael: - Det er et spørgsmål om pænheden spiller for stor en rolle i Amnesty. For eksempel kan man se det i definitionen af Amnestys mandat. Omkring homoseksualitet omfatter det både folk, som forsvarer homoseksuelles rettigheder, og folk, som udøver homoseksuelle handlinger - dog kun under private former inklusive særlige, lukkede miljøer, f.eks. bøsse-saunaer.

- Det private forklares med, at man vil beskytte borgerne mod andre menneskers seksuelle handlinger.

- Amnesty griber ikke ind, hvis der er tale om homoseksuelle handlinger på offentlige steder, og i mandatat pointeres det flere gange, at man skal tage hensyn til de kulturelle forskelle. Hvorfor skal man egentlig det?

Er det ikke et generelt problem, at 'kulturelle forskelle' bruges som stopklods, når det drejer sig om homoseksuelles menneskerettigheder?

John: - Jo, og det gør det endnu vigtigere at bøsser og lesbiske at pointere problemet. På den måde vil jeg godt være med til at presse på over for Amnesty.

- Men der ligger også et kæmpe arbejde i at få forfulgte bøsser og lesbiske til at stå frem. I mange kulturer får de jo hovedet hugget af, inden de når at sige så meget som et pip!

Sadomasokisme

En samvittighedsfange i Amnestys forstand er en person, som bliver fængslet eller forfulgt alene fordi vedkommende følger sin samvittighed. Undtaget herfra er folk som går ind for vold, og jeg har ladet mig fortælle, at Amnesty fortolker definitionen således, at man udelukke sadomasokister.

John: - Jeg var til et møde, hvor den danske formand for Amnesty underviste omkring Amnesty-mandatat. Der var en masse udmærkede case-studies, heriblandt to-tre fra den bøsse-lesbiske verden. En af dem var om to unge fyre, som havde bedrevet en eller anden 'sexual act', der indeholdt sadomasokisme, og af den grund kunne Amnesty ikke tage sagen.

- Det interessante var, at alle deltagere var forbavsede over den beslutning. Ifølge formanden var det imidlertid sådan mandatat skulle fortolkes.

- Der sidder altså nogle meget pæne mennesker og fortolker mandatat - og hvor bliver så tolerancen af?

Er det ikke en vigtig del af Amnestys ide og strategi at være stueren? Deter vel netop pænheden, der gør, at Amnestys rapporter om overgreb bliver taget alvorligt.

John: - Pænheden er nødvendig, men kun til en vis grænse. Pænhed kan være nyttig. Mange på venstre-fløjen siger f.eks. nogle gode og fornuftige ting; men de ødelægger det for sig selv ved at være rabiate i deres måde at udtrykke sig på.

Tasmanien

Hvordan arbejder I helt konkret?

Johanne: - Vi mødes hveranden

John: - Vi har fået baggrundsmateriale fra en lokal gruppe, Tasmanian Gay and Lesbian Rights Group, om loven, som kriminaliserer mandlig homoseksualitet. Der står ikke noget i loven om at forsvare homoseksualitet verbalt. Ikke desto mindre blev en bøsse-lesbisk gruppe, som havde en informationsbod på en markedsplads i 1988, arresteret og bortvist fra pladsen for livstid.

- Det er en klar krænkelse af ytringsfriheden.

Michael: - Der er voksende forståelse for bøsser og lesbiske i befolkningen og underhuset i Tasmanien, mens overhuset blokerer for lovændringer.

John: - Foruden os er der en amerikansk og en japansk gruppe, som arbejder med denne sag. Vi holder naturligvis hinanden orienteret.

Anders: - Jeg betragter Tasmanien-sagen som vores svendeprov. Jeg tror Amnesty ser os an ved hjælp af den, inden de vil give os noget nyt. Det er ikke meningen at vi selv skal opsøge sager, uden at det går igennem hovedkontoret i London.

Men f.eks. ved jeg, at ILGAs aktionssekretariat IGLHRC i USA udsender en strøm af opfordringer ud i verden om overgreb på bøsser og lesbiske. Kunne man ikke samarbejde?

John: - Jo, det kunne man snildt, og jeg sendte da også IGLHRCs oplysninger om nogle sager i Mexico til hovedkontoret i London for over et år siden; men jeg har ikke hørt noget.

- Jeg synes vi kunne presse meget mere end vi gør. Vi er også selv for pæne. Men når man, som vi, har forskellige holdninger og temperamenter i en gruppe, må man tage hensyn til hinanden.

Anders: - Jeg er enig i at vi selv er for pæne.

John: - Selvfølgelig skal vi rette os efter Amnestys spilleregler; men der må være en grænse. Vi har gjort hvad vi kan med Tasmanien. Den kører. Så nu vil vi til at sætte mere på synliggørelse, netværk, PR osv.

Hvor mange Amnestygrupper i verden arbejder med bøsse-lesbiske sager?

John: - En i USA og en i Japan arbejder med samme sag som os. Og det pudsige er, at den japanske gruppe ikke består af bøsser og lesbiske. De henvendte sig til os for at få mere at vide om bøsse-lesbiske forhold. Vi satte dem så i forbindelse med en bøsse-lesbisk gruppe i Tokyo.

- Ellers ved vi ikke, om der er Amnestygrupper, der arbejder med homo-sager.

Et nødvendigt arbejde

I har tidligere sagt at det er svært at gøre danske bøsser og lesbiske interesserede i menneskerettighedsarbejde. Hvorfor tror I det er sådan?

Michael: - De har det for godt. De har ikke oplevet problemerne på deres egen krop.

fortsættes næste side

EGALITE kæmper for bøssers og lesbiskes rettigheder i EU-administrationen

Bøsser og lesbiske ilde set

For godt et år siden blev der startet en forening for EU-ansatte bøsser, lesbiske og biseksuelle i Bruxelles. hovedformålet er at sikre lige rettigheder for disse grupper.

Organisationen bærer, meget passende, navnet 'Egalite', som - på nær en enkelt accent - er identisk med franske ord for lighed. Men EGALITE er også en forkortelse for 'Equality for Gays And Lesbians In The European institutions'.

EGALITE's officielle talsmand er dansker og hedder Niels Koch. Han er ansat i Kommissionen under 'The task Force for Human Resources and Youth' og arbejder her bl.a. med projekter som Erasmus, Lingua og Ungdom for Europa.

(Som tidligere omtalt her i bladet bevilger Ungdom for Europa bl.a. penge til IGLYO, the International Gay and Lesbian Youth Organisation, mens Erasmus bl.a. støtter forskningskonferencer for bøsser-lesbiske studerende).

PAN-Bladets udsendte benyttede sig af en kaffepause under et møde i ILGAs European Working Party i oktober måned til at snakke med Niels Koch.

- Det hele startede faktisk på grund af det danske medlem af EU-parlamentet, Freddy Blak, fortæller Niels Koch. - Han spurgte kommissionen, hvorfor de ikke godkendte den danske partnerskabslov for personalet. Der kom en række artikler om det i vores personaleblad, og så var der en meget katolsk irer der skrev, hvordan vi dog kunne tro at vi kunne få de samme rettigheder. Det var jo imod Guds lov.

- Det var for halvandet år siden.

- Mindst 30 personer skrev og forsvarede bøsser og lesbiske. En af dem, Peter Norman, spurgte, hvorfor vi altid venter på at folk udefra skal gøre noget. Han skrev at det var på tide at vi selv lavede en forening til at forsvare vores egne rettigheder, og så indkaldte han til et møde.

- Cirka tredive mødte op, og vi besluttede så at holde stiftende generalforsamling. Til generalforsam-

lingen var vi 40-50, og vi er nu nået op på ca. 220.

- Medlemmerne kan være ansat hvor som helst, i kommissionen, rådet, parlamentet eller andre institutioner. Vi er åbne over for alle som støtter vores formål, så heteroseksuelle kan også melde sig.

- De fleste medlemmer kommer fra Nordeuropa - og enormt mange er tolke. Jeg ved ikke om det har noget at gøre med deres profession.

- Vi er cirka halvt lesbiske og halvt bøsser - og i begyndelsen overraskede det mig faktisk at der er så mange lesbiske.

Roth Rapporten

- Noget af det første vi gjorde var at forsøge at blive anerkendt i kommissionen. Der findes forskellige 'cercler' (sammenslutninger, red.) for sport, hobby, sociale spørgsmål osv. Men problemet er, at det er de eksisterende cercler, der bestemmer, hvilke nye der skal optages. Og da de så os, var der mange der sagde: 'Uha, det kan vi ikke have!'

- Så gik vi til administrationen og sagde: 'De andre har sagt nej - hvad vil I foreslå at vi gør?' De svarede at de ikke mente der var muligheder inden for administrationen for at hjælpe. Det var en politisk beslutning, som skulle tages af van Miert, en socialist fra Belgien som står for personalespørgsmål.

- Da vi dannede gruppen, skrev vi rundt til alle kommissærerne, og vi fik et meget flot brev tilbage fra netop van Miert, hvor der stod, at vores rolle var meget vigtig for nedbrydelse af fordomme osv; men

Niels Koch. Foto: Inge-Lise Paulsen

det er som om det positive altid forsvinder, når vi begynder at stille krav.

- Indtil nu har vi skrevet tre breve til van Miert; men vi har intet svar fået. Jeg har også ringet og fået at vide, at der er tusind andre ting som er vigtigere end os.

- Jeg er blevet meget dårligt behandlet; men trods alt er van Miert venligssindet, så vi presser på for at få nogle ting igennem, inden der kommer en ny chef for personalet. Vi forsøger også at presse kommissionen gennem parlamentet.

Parlamentet er det mest homovennlige organ under EU, hvilket senest blev afspejlet i i forbindelse med den såkaldte Roth-Rapport, opkaldt efter den grønne tyske parlamentariker Claudia Roth.

Senest har Claudia Roth, sammen med en række andre EU-parlamentarikere, oprettet en 'intergruppe': 'Forum on Lesbian and Gay Rights in Europe'. Gruppen har til formål at støtte bøsse-lesbiske

rettigheder med udgangspunkt i den resolution om bøsse-lesbiske rettigheder parlamentet vedtog på basis af Roth Rapporten i februar.

Ilde set

Hvis man ser isoleret på EU-parlamentet er atmosfæren altså positiv; men desværre har parlamentet ikke ret meget at skulle have sagt. Det er den mere konservative kommission, der skal påvirkes, før tingene for alvor begynder at ske.

- Andre grupper får nemt nok støtte, f.eks. gruppen Femmes d'Europe (Kvinder i Europa, red.), fortæller Niels Koch videre. - Gruppen, som består af kommissærernes hustruer, er filantropisk, og den blev skabt af Jaques Delors kone, så de har selvfølgelig ikke besvær med at få støtte.

- Der er tale om klar diskriminering. F.eks. må gruppen Wine Lovers godt sende oplysninger ud på officielt papir; men da vi bad personaleforeningen om at sende et

papir ud i anledning af Christopher Street, blev det distribueret uden deres navn på papiret.

- Bøsser og lesbiske er meget ilde set. F.eks. har vi en stor telefonbog med alle personalegrupper i. Vi bad om at stå ikke bare som EGALITE, men med gruppens fulde navn: 'Equality for Gays And Lesbians In The European institutions'.

- En anden gruppe hedder 'Egalité des Chances', og for ikke at blive blandet sammen med dem, bad vi om at stå med vores fulde navn. Jeg har skrevet fem breve; men de vil ikke have at ordene gay and lesbian står i bogen.

- En anden ting, som har skuffet os, er at netop Egalité des Chances har en meget negativ holdning til os. Det er en organisation, der går ind for kvinders ligestilling, og vi mener at de også bør arbejde for ligestilling for lesbiske; men det synes de absolut ikke de bør.

Ilde set

- I EGALITE kæmper vi for at rette op på en række diskriminerende sociale og økonomiske forhold, bl.a. folks ret til at leve sammen med en, der kommer fra et land uden for EU, men også f.eks. retten til det husstandstillæg man som ansat får som 'familieoverhoved' - hvis man altså er gift. Det tillæg får papirløse heteroseksuelle par og bøsser og lesbiske ikke. Desuden er der pensionsrettigheder. Jeg kender syv som er døde, og hvor partneren ikke kunne få pensionen.

- Vi har støttet i Parlamentet, især Claudia Roth; men lige nu er der blokeret alle andre steder. Jeg har hørt man er bange for at det vil koste for mange penge, hvis de papirløse, inklusive bøsser og lesbiske, får samme ret som gifte. Det tror jeg nu ikke, for de fleste heteroseksuelle par har allerede giftet sig!

- Der er ansat mellem 15 og 20.000 inden for EU-administrationen i Bruxelles, og heriblandt er der en overrepræsentation af bøsser og lesbiske. Vi er mere mobile, men rigtig mange er i skabet. De er bange for at skade deres karriere; så de bliver væk, eller nøjes med at komme til vores fester.

PAN/Inge-Lise Paulsen

fortsat fra forrige side

John: - Jeg tror der er masser af muligheder for frivillige i Amnesty. Kun fantasien sætter grænser.

Men har Amnesty så ikke et strukturelt problem. I siger de er overbebyrdede i London. Det bremser vel for folks virkelyst.

Michael: - Næsten alt arbejdet er frivilligt, også i London. Det er et problem.

John: - Når jeg ringer ind til Amnesty her i København, er det også en frivillig der svarer, og hveranden gang ved de ikke, hvor de skal sende mig hen. De frivillige gør et stort stykke arbejde; men der opstår problemer med så mange forskellige mennesker.

Michael: - Da jeg ringede herind og bad om navnet på kontakt-

personen i Homogruppen, var der ingen der vidste at der eksisterede en sådan gruppe. Og de var også temmelig stive i stemmen. Jeg havde forventet en bredere horisont.

Michaelsiger at bøsser og lesbiske i Danmark har det for godt. Men de ved jo, at andre landes bøsser og lesbiske har problemer. Hvordan får man folk til at gøre noget ved det?

John: - Først og fremmest skal man have det godt med sig selv, før man kan overkomme den slags. Ellers kan man ikke klare alle uhyrlighederne.

- Men måske skyldes folks manglende engagement ikke uvidenhed. De bliver jo stopfodrede. Måske kan de ikke holde ud at blive konfronteret

med flere ulykker! De har svært nok ved at klare den daglige TV-Avis.

Hvorfor er I gået ind i arbejdet?

John: - Jeg har en fortid med internationalt arbejde og har rejst og arbejdet i udlandet.

Michael: - Jeg er gået ind af idealisme. Jeg var også med i en periode for nogle år siden. Dengang kunne jeg ikke klare at læse Amnesty Bladet med alle tortur-beskrivelserne. Det kan jeg godt nu.

Anders: - Det skyldes idealisme. Jeg havde aldrig skænket Amnesty en tanke, før deres mandat blev vedtaget. Jeg havde været i Gå Ud-Gruppen, men der syntes jeg efterhånden ikke der var noget at kæmpe for. Så jeg valgte at arbejde mere internationalt.

John: - Jeg synes stadig der er meget at kæmpe for, også herhjemme; men hvad angår det internationale tror vi skal hjælpe og støtte hinanden og få nogle nye ideer.

- LBL er, ligesom Amnesty, en 'pæn' organisation. Jeg vil ikke forkleje det store stykke arbejde der bliver gjort; men i dag skal der noget andet til. Det er svært at få øje på homo-politikken i dag.

- For mig er det en livsstil at lave menneskerettighedsarbejde. Jeg gør det altid, også på mit arbejde.

- Der skal en markant ændring til. Vi må provokere lidt - også i Amnesty. Der skal noget nyt til, før folk tænker. Det er farligt hvad der sker i Europa i dag. Hvis vi ikke tager os sammen, går det galt.

- Deter os der skal tage os sammen, netop fordi vi ikke risikerer at få hovedet hugget af. De andre kan ikke.

Hvad gør jeres støttemedlemmer?

Michael: - De støtter os økonomisk. Foruden vores individuelle medlemskab af Amnesty betaler gruppen 500 kroner om året. Dertil kommer udgifterne til porto, fotokopier, PR osv.

Hvad får man som støttemedlem?

John: - Man får et brev fire gange om året om hvad vi foretager os.

Hvordan bliver man støttemedlem?

John: - Man skriver til Gruppe 66 på Amnestys adresse, Dyrkøb 3, 1166 København K.

PAN/Inge-Lise Paulsen

En bøsse og hans mor er til The

Bedre tider

- nogle steder

Til the hos Tonie

Tekst: Tonie Rudby
Foto: Katrine Nielsen

Henrik Sieben, 36 år og journalist sidder og drikker theen sammen med sin mor Bente Mortensen (på trods af de forskellige efternavne er de mor og søn) som er 57 år og arbejder som omsorgsassistent. De bor begge på Midt-Sjælland, dog i hver sin lille by.

Hvornår sprang du ud som bøsse, Henrik?

- Da jeg var 18-19 år, det var ihvert fald efter, at jeg havde fået bil. Det er sådanne nogle ting, man kan huske det på. Da jeg havde pigebekendtskaber, var det altid på knallert. Han ler.

- Jeg var flyttet hjemmefra på det tidspunkt og tog ofte til København. Jeg havde jo fundet ud af, at det var der, det hele skete. Tit spurgte mor: Hvad har du lavet, er hun sød, laver hun god morgenmad? Og da jeg havde hørt på det nogle gange, sagde jeg: Behøver det absolut at være en pige?

Bente bryder ind: - Ja, jeg vidste det godt i forvejen, så det kom ikke som nogen overraskelse for mig.

Henrik fortsætter: - Jeg havde været deprimeret i nogle dage og savnede nogen at snakke med. Jeg var formand for et børne- og ungdomsarbejde, og hvis de fandt ud af, at jeg var bøsse, ville det måske være slut.

- Jeg kørte ind for at tale med en af

Der hygges som sædvanligt til theen hos Tonie

mine forældres gode venner Anni, der var konsulent i Ungdomsorganisationen. Og fortalte hende, at jeg ville holde op. Hun spurgte, hvad grunden var, og jeg spurgte, hvad der ville ske, hvis jeg en dag flyttede sammen med en mand. "Og hvad så!", svarede hun.

- Det littede trykket lidt, Og da jeg kom hjem, fortalte jeg min mor det. Senere kaldte vi på min far, og jeg fortalte ham det. Han var også positiv - jeg var stadig deres søn.

- Mine søskende har altid taget det

positivt. På et tidspunkt sagde min bror, at hvis ikke han kendte mig, så havde han nok en anden holdning til bøsser. Bl.a. fordi han boede i Kalundborg, og her kendte han nogle bøsser, og dem havde han en lidt negativ holdning til. Det hang nok sammen med den flok, han var sammen med (han var kleinsmed), og den specielle tone de havde sammen.

Søgte du råd og vejledning efter, at Henrik havde fortalt, at han var bøsse?

- Et stykke tid efter at Henrik havde fortalt det, havde jeg brug for at bearbejde det, og jeg kontaktede min læge. Jeg ringede til ham og sagde, at jeg var nødt til at snakke med ham en halv time til tre kvarter. Og det var i orden.

- Jeg fortalte ham det, som det var, og spurgte hvad jeg skulle gøre. Lægen sagde, at jamen du skal bare gøre ligesom om, at det var en pige. Det er jo ikke noget, man kan gøre for. Det er jo noget med nogle kromosomer.

Sagde han virkelig det? Det ved man faktisk ikke noget om, det er i hvert ikke bevist videnskabeligt, selvom nogle amerikanske forskere påstår, at de har fundet det homoseksuelle gen.

Bente: - Ja, det var, hvad han sagde. Han prøvede heldigvis ikke at bilde mig ind, at det var en sygdom. Det ville jeg aldrig have fundet mig i. Men det var godt at snakke med ham. Jeg savnede virkelig nogen at snakke med i den periode. Nogen der var i samme situation. Jeg kunne

Henrik Sieben, 36 år

Bente Mortensen, 57 år

godt have brugt en forældrereds at dele mine tanker og følelser med. Der er jo garanteret andre i samme situation på Midsjælland, og så kunne man mødes og snakke om vore følelser.

- Der er iøvrigt altid kommet et bøssepari min familie. Så jeg kendte til det. Og det var helt normalt og naturligt.

Hvordan har resten af familien taget det?

Henrik: - Alle i familien ved det, fætter og kusiner, onkler og tanter. Og der har kun været positive reaktioner. Så indimellem synes jeg, at vi er en frygtelig kedelig familie, for vi har ingen skrækhistorier at berette om. Alle har taget godt imod mig og mine kæresten.

Hvad med omgangskredsen, arbejdskolleger og veninder?

Bente: - Jeg gjorde det klart fra starten af, at hvis de ikke kunne acceptere det, så var de ikke mine veninder mere. Men der har ikke været noget. Mine arbejdskolleger ved det også, det kan godt være, at der har været noget sladder i krogene, men ikke noget jeg er blevet konfronteret med. Henrik har også været på besøg for at fortælle om AIDS.

Jaså, har du haft noget med AIDS informationsarbejde at gøre?

- Jeg har været med til at starte AIDS Info Storstrøm, da den eksisterende. Da har jeg siddet og koordineret pressearbejdet og var

primus motor på en AIDS-avis. Så det var naturligt for mig at holde foredrag om AIDS. Jeg har også besøgt min søster på hendes efterskole og fortalt eleverne om AIDS.

- Desuden har jeg altid været åben omkring min homoseksualitet. Men ikke på den måde at jeg absolut skulle fortælle og udbasunere det til alle og enhver. Det har ligesom været naturligt at fortælle, at jeg bor sammen med en mand. Andet har der ikke været i det.

Hvordan har det været at leve i et forholdsvis lille samfund som bøsse og mor til en bøsse?

- Jeg flyttede til Herluf Lille sammen med min daværende kæreste. Den første dag kom den ene nabo og bød velkommen og sagde, at han godt vidste, hvad vi var for en type mennesker, og det var helt i orden. Hvis vi havde behov for at lære andre bøsser at kende, så vidste han godt, hvor der boede nogen. Det var en helt fantastisk oplevelse.

- Hos den anden nabo kunne man købe æg. Jeg gik derop en dag og fortalte, at jeg var den nye nabo, og om jeg kunne købe æg her. Det kunne jeg godt. Nabomanden spurgte, hvad laver din kone så? Jeg bor ikke sammen med en pige men med en mand, svarede jeg. Han så ud som om, at han havde slugt en citron, men konen begyndte at snakke om alt muligt andet, så han lige kunne få samlet sig og trukket vejret igen.

Der har aldrig været noget siden.

Bente: - Vi havde nogle gode venner i nærheden, som vidste det. Og når de vidste det, var alle klar over det. Ikke fordi at de rendte med sladder, men fordi de synes, at det var naturligt at fortælle det videre, netop for at forhindre sladder i at brede sig.

Hvordan har din barndom været?

- Jeg rendte meget i skoven. Vi havde en collihund, som jeg altid tog med, så jeg var nok lidt af en enspænder. Jeg havde det godt i skoven og kiggede på fuglereder, træer og buske. Jeg havde en enkelt nær ven, som jeg gik meget sammen med. Ellers var jeg mest til at være alene.

Bente: - Man er vel aldrig helt fejlfri som mor. Men jeg tror, at jeg har været en ganske almindelig mor. Henrik har nok været mere sammen med voksne end med andre børn. Men det var noget, han selv valgte. Og jeg føler ikke, at jeg har gjort noget galt, fordi han er blevet bøsse.

Hvordan kan det være, at I har sådan et godt forhold til hinanden, og hvad gør I for at bevare det?

Henrik: - Vi snakker sammen...det er jo nærmest en helligbrøde at sige det...men vi snakker faktisk sammen næsten hver dag. Vi spiser tit frokost sammen eller ringer lige og siger, at vi har det godt.

Bente: - Ja, vi har et godt familieforhold. Vi holder også familiedage, hvor vi er sammen hele dagen og skiftes til at arrangere

udflugter. Det er meget sjovt.

Hvad så med børnebørn, hvis der kommer nogen fra Henriks side?

- Ja, men de skal da være velkomne. Men jeg ville være ked af, hvis jeg ikke kunne være noget for det barn. Hvis jeg var sikker på, at det var Henriks barn, og han ikke bare gik og betalte til det.

- Det skulle ikke kun være barnet, som jeg havde et forhold til. Jeg ville også gerne have et forhold til moren til det barn. Jeg ville føle, at der manglede noget i min tilværelse, hvis jeg kun kendte barnet og Henrik. Jeg ville også gerne vide, om barnet havde det godt hos sin mor.

Henrik: - Ja, hvis man kan sige, at jeg har haft en nedtur over at være bøsse, så er det nok det, at jeg ikke kunne få børn. Det har redet mig som det største mareridt.

- På et tidspunkt var jeg så fikseret på det, at jeg sagde, at når jeg fyldte

tredivet, så finder jeg en kvinde, gifter mig og får børn eller også...hankører fingeren henover sin hals. Sådan havde jeg det i en periode, jeg kunne slet ikke overskue det. Men det er jeg kommet over nu. Og nu deltager jeg sammen med min kæreste i forældregruppe møder og synes, at det ser meget lysere ud.

Det lyder som om, at du trods alt har en problemfri tilværelse som homoseksuel på Midsjælland?

- Ja, helt sikkert. Endelig kæreste, søde naboer og en god familie, Hvad mere kan man ønske sig?

Så det kan altså lade sig gøre. At leve som homoseksuel i et lille samfund. Det var dagens solstrålehistorie eller måske et lille juleeventyr. Alle os som er flygtet fra det lille snærende samfunds moralbegreber og småchikane. Tiderne må have ændret sig. Til det bedre. Heldigvis.

Efterlysning:

Kom så ud af busken og send et postkort til Tonie. Er du fag hag, gammel bøsse eller lesbisk, homoseksuelle søskende, homoseksuel forældre og barn, kendt person (kultur, sport eller musik), butch/femme forhold, osv. og har du lyst til at komme til the. Så skriv nu!

Julepynt og computergrafik

Scenograf Niels Secher, 41 og bøsse har lavet julekalender på TV-2

- I denne branche bliver man vant til at lave tingene skævt i forhold til årstiderne, siger Niels Secher.

Sommerspil planlægges om vinteren, og julekalender-nisserne sveder tran i juli.

Niels Secher inddrog sin egen hjemmelavede, julepyntet TV-julekalenderen, Alletiders jul. Det hænger på et teaterjuletræ i en scene, der foregår på Pantomime-teatret i Tivoli. Foto: Søren Skov.

- Men julekalenderen på TV-2, *Alletiders jul*, bliver en "rigtig" julekalender i år, fortsætter Niels Secher. Den foregår i Rigsarkivet, handler om de danske juletraditioner, og der er masser af nostalgi og eventyr, nisser og juleri. Men alligevel med en helt up to date-handling.

Hvem spiller med i *Alletiders jul*?

- Mange kendte TV-serie-stjerner er med, siger Niels Secher. - Ghita Nørby, Ole Ernst, Ulla Jessen, Thomas Mørk, Susse Wold, Steen Springborg, Jesper Klein, Niels Olsen, Paul Hüttel og mange flere. Men jeg har kun været i kontakt med dem ved nogle af kostume-prøverne og ikke fået så meget som en autograf.

Og det begræder du?

- Ja, selvfølgelig!

Computer-jul

En TV-julekalender varer 12 timer alt i alt, så det er ikke nogen lille produktion. Og for Niels Secher er det første gang han har været scenograf på en TV-produktion.

- Vi startede sidst i april, og selve optagelserne var færdige sidst i september. Nu (midt i november) er de i gang med at klippe serien færdig.

Ud over at lave scenografien i studierne var der også 22 forskellige computer-scenografier, som Niels Secher har lavet oplægget til.

- Dét var interessant, siger han. At

tage elementer som billeder af kalkmalerier, af gitterlåger, af jugendtapeter og alt muligt andet og underligt - på computerskærmen - skabe hele, lukkede rum, hvor man selv kan bestemme, hvordan lyset og skyggerne skal falde, uden der er nogen lamper. Og til sidst kan skuespillerne gå rundt i disse rum. Det var sjovt, men det var også hårdt, for jeg havde aldrig prøvet det.

Computerscenografien bruges især i de sekvenser i julekalenderen, som foregår tilbage i Danmarkshistorien. Gennem serien møder man mange af de store, historiske personligheder.

Jul i hjemmet

Kan en bøsse lave TV-julekalender for hele familien?

- Det "problem" har jeg ikke tænkt på, siger Niels Secher. Jeg elsker alt med eventyr, så når jeg gennem årene har set TV-julekalenderne, så har jeg tænkt: *Hvor ringede de ikke til mig?* For jeg er et familie- og julemenneske om nogen, og har altid holdt jul med hele familien. I år skal jeg juleaften nok være sammen med min kærestes familie, måske her hos os. Det bliver en jul uden småbørn, men det generer mig ærligt talt ikke, for de får alle gaverne...

Bøsse-teater

- Der er intet som helst af bøsse/lesbisk relevans i TV-2's julekalen-

der, siger Niels Secher. - Ikke så meget som én, der opfører sig lidt bøsset.

Det eneste bøsse-teater, Niels Secher har lavet, var ungdomsforestillingen i dette forår *Patrick 1,5*, på Teater Vestvolden i marts 1994 om to bøsser, der "adopterer" en dreng på 15.

- Patrick har haft enorm succes, og kunne være solgt i lang tid fremover, siger Niels. - Jeg tror, succesen skyldes, at bøsserne i stykket er rigtige, almindelige mænd, og ikke kliché-bøsser, og så at det er så morsomt. Jeg var for øvrigt den eneste homoseksuelle i "team'et", der satte Patrick op, og jeg tror, det virker meget overbevisende, at de heteroseksuelle skuespillere under diskussionen efter opførelserne taler bøssernes sag.

Efter TV-2's julekalender har Niels Secher lavet scenografi til Anemone-teatrets børne-juleforestilling i år *Når du ser et stjernesud*.

PAN/Søren Skov

Niels Secher er til jul, nisser og eventyr, så at lave TV-julekalender har været helt i hans ånd.
Søren Skov.

Et kedeligt, første år

Michael er kommet gennem det første år som hiv-smittet

Michael, 33 år, kom hjem efter 9 år i Stockholm, blev syg og viste sig at være hiv-smittet. Han bor nu i København, og har som så mange en pensionssag kørende.

At være tilbage i København efter 9 år i Stockholm har ikke været helt let for Michael. Han skulle på en gang forholde sig til at være hiv-smittet, blive syg og finde et nyt sted at bo. Michael synes heller ikke det københavnske bøsse-miljø lever op til, hvad han huskede fra før. Foto: Søren Skov.

- Det er et år siden, jeg blev konstateret hiv-smittet, siger Michael. Men jeg havde nok en mistanke i forvejen, da jeg fik nogen symptomer. Nu har jeg også fået aids-diagnosen.

Michael boede fra 1984 i Stockholm sammen med en kæreste. I Sverige begyndte han at arbejde som sygehjælper og blev siden uddannet sygeplejerske.

- Det svenske hiv-system kender jeg ikke godt, siger Michael. Jeg fulgte det ikke. Svenske hiv-smittede er ikke særligt åbne, og jeg kendte ikke nogen, mens jeg boede i Stockholm.

Da kæreste-forholdet var forbi, ville Michael gerne tilbage til Danmark.

- Det var lidt ensomt, og det lå i baghovedet, at jeg var syg, siger Michael. Så jeg ville gerne hjem til det danske system.

Men det er hårdt at skulle både komme tilbage efter 9 år, blive konstateret hiv-smittet og begynde at blive syg.

3 måneder

- Jeg havde det rigtig dårligt, siger Michael. Jeg havde noget med lungerne og en kryptosporidie-infektion, der vender tilbage en gang i mellem. Derfor er jeg konstant træt og bliver meget let stakåndet.

Dertil fortæller Michael, at han havde det dårligt psykisk. Han fik derfor et ophold på Hiv-pensionatet i Valby.

- Ja, jeg var meget langt nede psykisk, og jeg talte med Henning Jensen i Positivgruppen om det, siger Michael. Han ringede derud og to timer efter var der en plads. Så let går det vist ikke normalt.

Michael boede tre måneder på pensionatet, hvor han fik det bedre.

- Nu betød det vel også noget, at det var en pragtfuld sommer, siger han. Men vi var et par stykker, der gik godt sammen. Ikke at vi lavede så meget. Først og fremmest er man sammen, dovner, hviler, snakker og spiser. Jeg var glad for at være der, men også meget glad for ikke at være gangbesværet i det hus.

At Michael boede på Hiv-pensionatet for at få et pusterum i sin hverdag, er helt i tråd med ideen med pensionatet.

- Der var nogle af de andre beboere, der var meget syge, siger Michael. Men vi andre har også behov for samvær og de frivilliges tid.

Familie-jul

- Jeg er en del sammen med især

min mor, som har støttet mig meget, siger Michael. Men det er jo også hårdt for hende, hun skal bruge lige så meget tid til at bearbejde og forstå det som jeg. Og så betyder det en del, at jeg ikke har boet i Danmark i de sidste mange år. Vi ville nok ikke være så meget sammen, hvis jeg ikke var blevet syg.

Julen skal Michael holde i familien, men også her spiller sygdommen ind.

- Jeg har ingen appetit, jeg kan ikke spise noget, siger Michael.

Pension til tiden

Michael er blevet indstillet til højeste førtidspension, men har ventet et stykke tid på, at sagen skal falde på plads.

- Fra den første december får jeg udbetalt den mellemste pension på forskud, siger han. Jeg er hver uge gået hen på bistandskontoret og spurgt til sagen, og det har vist ikke gjort det langsommere, selv om det var i april-maj jeg søgte.

Indtil nu har Michael været på bistandshjælp, og det kan ikke lade sig gøre i længden. Der er mange ting, der skal købes til en ny lejlighed, når man har boet i udlandet næsten 10 år.

- En støvsuger har man for eksempel ikke, når man flytter fra Stockholm, siger han.

Bøsse-miljø

Michael er ikke begejstret for det københavnske bøsse-miljø, som han

synes er blevet koldt, siden han var der først i 80'erne.

- Folk ser mærkeligt på en, hvis man taler til dem på værtshusene og stederne, siger Michael. Og det er svært at komme i kontakt med folk. Måske lægger jeg mere mærke til det, fordi jeg har været væk.

Men det er ikke på grund af hiv-smitten, Michael har haft kedelige oplevelser.

- Den slags har jeg kun hørt om fra andre, siger Michael.

Pensionistlivet

- Det har været et kedeligt år, siger Michael. Nu hvor jeg er kommet i min egen lejlighed, håber jeg, at jeg kan lave nogle af de ting, jeg har haft lyst til - så meget som jeg orker

det. Det er vigtigt ikke bare at falde i staver derhjemme, bare fordi man kommer på pension.

Michael er begyndt at komme en del i Positivgruppen, hvor han er med i en smågruppe, altså det, der i gamle dage hed en "basisgruppe", og Michael deltager i det hele taget i huset aktiviteter.

- Der er også en malergruppe, som har ligget lidt stille i sommer, men som jeg regner med at deltage i, siger Michael. Jeg har for min egen fornøjelse malet tidligere og håber på at komme i gang med det igen.

PAN/Søren Skov

Aids-Fondets bestyrelse

Landsforeningen har nu været til to møder

Aids-Fondets bestyrelse har været samlet for første gang efter Civilretsdirektoratets afgørelse, der gav Landsforeningen medhold i sin klage.

I maj måned i år besluttede den bestyrelse, der hidtil havde siddet, at man ved en vedtægtsændring ville fjerne den indstillingsret til Aids-Fondets bestyrelse, som Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske har. Det skete ved hjælp af de personers

stemmer (Jesper Jarmbæk og Peer Mikkelsen), som ikke længere havde mandat fra Landsforeningen, efter foreningen havde udpeget Jørgen Haahr Kristensen og Bent Hansen.

Landsforeningen klagede over denne beslutning til Civilretsdirektoratet, hvis afgørelse som tidligere beskrevet i PAN-Bladet endte med at gå imod denne vedtægtsændring.

Derefter ankede Aids-Fondet kendelsen. Og endnu en gang gav Civilretsdirektoratet Landsforeningen medhold.

Nye medlemmer

- Nu er det forløb afsluttet, siger

formand Jens-Ole Nielsen. Bestyrelsen er sammensat og har holdt sine to første møder.

Over sommeren lå bestyrelsesarbejdet stille, men ansøgninger fra hiv-smittede om legater på 7000 kr. blev rutinemæssige behandlet af fondets sekretariat og er altså ikke blevet forsinket af dette her. Men der var en ophobning af ansøgninger fra det halve år, hvor bestyrelsesarbejdet lå stille.

- Nu er Aids-Fondets nye bestyrelse nedsat, og vi har fået afklaret de udestående, der var, siger Bent Hansen. Vi kunne på det andet møde også nå gennem bunkken af ophobede

sager, så der nu er rent bord. Og at den nye bestyrelse uden sværds slag kunne ekspedere 25-30 sager, tager jeg som et godt tegn på, at samarbejdet fremover bliver godt.

Aids-Fondets nye bestyrelse består nu af Jens-Ole Nielsen (formand), Jørgen Haahr Kristensen (næstformand), Bent Hansen, Lone Köhlmann, Theodor Jørgensen, Ebbe Holm og Mads Buhl.

PAN/Søren Skov

Eurobøsser, nej tak

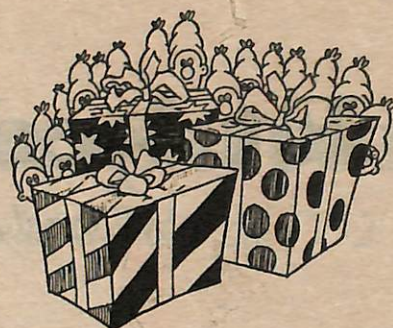
"Trendbladet Euroman har fået lusket sig et bøsseproblem på halsen: Bladets læsere vil gerne vide mere om mænd der elsker mænd, men sådan noget skriver Euroman ikke om."

Månedbladet Press udgiver tillæget Corsaren, og hér kunne man i oktober læse ovenstående.

Corsaren fortæller historien om et læserbrev til Euroman. I læserbrevet efterlyste en læser artikler om bøsser. Men nej, svarede redaktør Søren Frank, på Euroman skriver vi ikke om bøsser, for de er jo lige som os andre! I det følgende nummer kaldte enny læser svaret "fejlt og skvattet" i et land, der kalder sig progressivt.

Søren Frank svarede: Netop fordi vi er et foregangsland, er der ingen grund til at fokusere på bøsser. De har det nemlig godt her i Danmark. Corsaren konkluderer "det må være månedens showdown af homofobi", og opfordrer Søren Frank til at være ærlig: "Ikke-bøsseredaktøren kunne også vælge at skrive en ærlig artikel om sine homoseksuelle erfaringer eller tiltrækninger. Det er en naturlig del af enhver mands følelsesliv. Men indtil videre holder han sig til at æde og drikke på Falslev Kro i spalterne. Kom i gang, Søren Frank. Rigtige mænd tør være ærlige."

Corsaren/i-lp

Julepl

Ophidsende dufte

De ansatte ved Basildon zoologiske have har fået besked på at holde op med at bruge stærk parfume. Årsag: Dyrene bliver seksuelt ophidsede. "Blandt andet løver og leoparder tænder på lugten og bliver nærmest pinligt uanstændige," siger parkens direktør.

Virkningen skyldes vistnok om et stof ved navn civet, som dyrene også selv producerer. Et skilt ved indgangen advarer nu gæster med stærk parfume mod at komme for tæt på dyrene.

Cupidol/bert

Lesbisk præsidentfrue

Under valgkampen i Italien blev alle kneb taget i brug. Bl.a. viste den statsejede TV-station RAI en film, hvor Berlusconi's hustru spiller en husmor, der forelsker sig i en anden lesbisk.

Formålet med dette var ikke at få lesbiske til at stemme på Berlusconi's parti.

The European/i-lp

Et hundelig, ja tak

Det kan stadig ikke lade sig gøre for lesbiske og bøsser at blive viet i en kirke. Årsagen er, ifølge Bisko Lind, at "fastholde ægteskabets egenart som forudsætning for slægtens beståen" (se artiklen s. 3).

Det må være på grund af det med slægtens videreførelse det nu er okay for hundejere at få deres heteroseksuelle(?) kæledyr viet i den svenske kirke.

Pastor Henriksson fra Örebro, som har viet hundepar, siger om dette: "Jeg vier dem gerne. Hunde er jo Guds skabninger."

Ifølge Billedbladet, som bragte historien om Råttans' og Turbos' vielse, var Råttan til vielsen iført diadem og slør, mens Turbo havde butterfly om halsen.

Billedbladet/bert

Homomode - nej tak

I det svenske gratisblad Nöjesguidens oktobernummer blev der bragt 64 sider om de nyeste moderends. På 6 (seks!) af disse 64 sider var der homorelaterede fotos.

Det blev for meget for Stefan Dozzi, som er 'ombudsman' i partiet Kristdemokraterne i Stockholm. "Dette nummer er ikke repræsentativt!" mener Dozzi. "Og det bør det være, eftersom det er et mode-tillæg, der henvender sig til alle."

Dozzi påpeger, at der er billeder i bladet, som er "tydeligt homoseksuelle", og at der er tale om "homoseksuel tøj".

Den officielle talsmand for Kristdemokraterne i Stockholm tager afstand fra Dozzis udtalelser. "Det er ikke politikeres opgave at tage stilling til, hvad der er mode og hvad der ikke er det".

Det har manden jo ret i.

Reporter/i-lp

Økologisk

Man tager en levende and, knipler næbbet, med hovedet.

Herefter overhældes den med stearin, for Efter en omgang FF er indvoldene klar til Anden lægges på granris et døgn iført Fikseres under stegning med håndjern, Steges ved 200 grader i en time pr. kg. and to trediedele med ryggen nedad.

Til læsere, der undrer sig over, hvad det er vi oplyse, at det ikke er en flaske rødvin bedste gæt her på redaktionen var en lørdag.

God jul.

Keine Häxerei....

Alt for damerne bragte i september måned "samliv" fra en ung kvinde på 22, som gerne håndterer sin biseksualitet.

Brevskriveren er forelsket i en fyr, men hun har det med at forelske sig i kvinder.

Man kan forestille sig mange svar på brevkassebestyreren Birgit Dagmar Johansen komme bag på de fleste:

"- Min første tanke, som den praktiske din kæreste til at have to kvinder. - Men og i teorien end i praksis. Jeg vil i stedet for med din kæreste, prøver at fantasere om få udløsning, skal du bytte kvindepersone psyke, sind, sjæl, væsen, således at det er klarer du ikke dette selv, således at du din kæreste, kan du eventuelt søge hjælp at gennemføre med hypnoterapi.

Du kan også via hypnoterapi få hjælp dybder..."

MAND/MAND. 63/170/75 søger ven, er blevet enlig, min ven døde efter 25 års samliv, og er lige flyttet til København. Fotosvar.

(Billet Mrk. i Politiken)

Plat og pjat -

latten

Økologisk kædebrev

Opfindsomheden kender ingen grænser. Her er en kædebrevs-ide, som givet vil appellere til mange haveejere, der efter jul og nytår sidder tilbage med opspilede maver, stærke lommemesmerter og nytårsforsætter om et sundere liv. Ifølge det økologiske blad *Søbygård Posten*, hvorfra teksten er sakset, stammer ideen fra "en anonym kilde i miljøministeriet".

Kære haveejer,

Dette brev er sendt til dig, fordi vi ved at du er meget interesseret i have, og at den [snart] skal gødes. Dette er en gødningsklub, og det vil ikke koste dig en øre at deltage. Når du modtager dette brev, så gå hen til den eneste, der står øverst på listen og skid i deres have. (Du vil ikke være den eneste, så vær ikke genert). Lav så fem kopier af dette brev og send det til fem af dine venner, som du ved er haveinteresserede, og som vil værdsætte en organisk have. Du vil ikke modtage nogen penge eller check, men inden for en uge, hvis kæden ikke bliver brudt - vil der sidde 9.216 personer og skide i din have. Din belønning kommer næste sommer, hvor du vil få et overvældende udbytte af din have.

Søbygård Posten/i-lp

GOD JUL

Hørt!

Op imod en million mennesker i Tanzania er hiv-smittede, og "da sex smitten især breder sig gennem forebyggende indsats ud på at få folk til at ændre sex-vaner..." (Erhvervsbladet, 8. november 1994.)/Søren Skov

En rigtig truckdriver

"I udlandet har jeg mødt masser af patienter med impotens-problemer, men aldrig i Rusland", hævder en kendt TV-personlighed og hånds-pålægger ved navn Juri Longo. Ifølge Longo er impotens et problem for intellektuelle. Ingen der tilhører arbejderklassen lider af den slags! Man kan så bruge juleen til at filosofere over, om der ikke findes intellektuelle i Rusland.

Cupidoli-lp

GOD JUL

Eksakt videnskab?

I "Verden rundt" på bagsiden af sidstenummer af *PAN-Bladet* kunne man læse om en undersøgelse, der viste, at cirka 20% af USAs befolkning som voksne har gjort homoseksuelle erfaringer eller har følt sig seksuelt tiltrukket af personer af deres eget køn. Undersøgelsen er udført af Harvard Universitet i samarbejde med The Centre for Health Policy Studies i Washington. Samtidig har the University of Chicago lavet en omfattende undersøgelse, som viser, at kun 6.2% mænd og 4.4% kvinder føler sig tiltrukket af personer af deres eget køn, mens 7.1% mænd og 3.8% kvinder siden puberteten har haft sex med en person af deres eget køn. (Kilde: Time Magazine, Okt. 1994). Vi lader billedet stå et øjeblik. Læg mærke til at procentdelen af mænd i Chicago-undersøgelsen, som føler sig seksuelt tiltrukket af deres eget køn, er mindre end den procentdel, som rent faktisk har gjort homoseksuelle erfaringer. Her ligger der et spændende nyt forskningsfelt for fremtidens forskere.

PAN/i-lp

Som set på TV?

Bekendtgørelse om reklame for kondomer og vaginale beskyttelsesposser.

(Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 694 af 21. juli 1994)/Søren Skov

sk S/M and

næbbet, giver den bind for øjnene, og så af rin, for at fjerene løsnes bedre. e klar til at blive taget ud. n iført brystklemmer. adjern, der skulle give en saftigere and. r. kg. and, en trediedel af tiden på maven og ad det er anden på billedet har i gumpen, kan rødvin men noget der bruger batterier. Det en lommelygte, men det er det ikke...

PAN/bert m.fl.

er måned et brev i "Spørg om alt - Sex og som gerne ville vide, hvordan hun skulle

fyr; men samtidig ved hun af erfaring, at kvinder. Hvad skal hun gøre? e svar på det spørgsmål; men det svar mar Johansen kommer med, vil sikkert

aktiske gris jeg er, er, at du burde overtale Men også den løsning fungerer nok bedre tedet foreslå dig, at du, når du er sammen sere om kvinder, men når du er lige ved at ndepersonen ud med din kærestes krop, s at det er ham, som giver dig orgasmen. ies at du får rettet din seksualitet ind mod ge hjælp. Dette er en proces, som er mulig

få hjælp til at søge lidt mere i din sjæls

Alt for Damerne/i-l

t - højt belagt

Rigtige mænd

Det skal nu være forbudt for 'femine' mænd at vise sig på skærmen i de små hjem i Malaysias hovedstad Kuala Lumpur. Den slags svæklinger vil, ifølge informationsminister Mohammad Rahmat, bremse landets industrialiseringsproces. "Når en mand opfører sig som en kvinde, frygter vi at han vil være mindre produktiv. Vi ønsker et stærkt, hårdtarbejdende folk. Er du mand - så vis du er en mand", udtaler ministeren til en lokal avis. Han afviser at bøsse bandlyses fra skærmen. Bandlysnings gælder som kvinder og taler om kvinder. "Vi har brug for stærke mennesker", understreger ministeren. *Blikk/i-LP*

INDEFRA

Endnu et år

I dette sidste PAN-Blad i år vil redaktionen gerne ønske læserne glædelig jul. Vi mødes - forhåbentlig - igen i det nye år.

For os står fremtiden fortsat i usikkerhedens tegn. LBLs betalingsstandsning, som startede i maj måned, og som vi har været tvunget til at leve med lige siden, er endnu en gang blevet udsat. Denne gang til d. 2. februar.

Det er nedslidende aldrig at vide hvad morgendagen bringer. Og det er hundesvært at få ideer og formulere visioner. Alligevel er der sket meget med bladet i 1994.

Opdelingen i to sektioner har betydet, at bladet har fået flere sider. Vi arbejder nu med et minimum på 36 sider, hvilket er en udvidelse på 4.

Fordelen for medlemmer og abonnenter er - foruden de flere sider - at selve PAN-Bladet nu er kemisk rensat for annoncer. I stedet har vi kunnet opprioritere det redaktionelle stof og give mere plads til fotos og andre illustrationer.

Samtidig har vore annoncører, på trods af betalingsstandsning og rygter om konkurs, holdt fast. Og nye er kommet til. Det skyldes selvfølgelig i høj grad vores annonceagenter. Men det er også udtryk for annoncørernes trofasthed.

Vi vil gerne takke annoncørerne for et godt samarbejde i 1994.

Endelig vil vi ønske vores allesammens forening glædelig jul. Hilsenen går til alle i hovedbestyrelsen og lokalbestyrelserne, samt til alle de andre, som i det forløbne år har kæmpet for at der også i fremtiden skal være en landsforening for bøsser og lesbiske i Danmark.

PAN/redaktionen

Indlæg til debatsiden

Indlæg må max. fylde én A4-side med dobbelt linjeafstand. Red. forbeholder sig ret til at redigere forkorte i indlæg. Større ændringer vil dog ske i samarbejde med brevskrivere.

Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske Forbundet af 1948

Mange har i det sidste årstid spurgt sig selv og andre, om Landsforeningen ville overleve økonomisk. I kølvandet af denne debat har Landsforeningens eksistensberettigelse ligeledes været diskuteret kraftigt. Mange af dem, der mener nej, har meldt sig ud og dannet nye foreninger - tvivlere ser til fra sidelinjen - de passive brokker sig men gør intet, og de aktive kæmper og håber.

Vi har på nuværende tidspunkt ca. 1500 medlemmer på landsplan. Heraf er den overvejende del betalende medlemmer i Københavns Afdelingen, nemlig 1200.

I 1984 havde vi det internationale bøsselesbiske kampår, og fra Landsforeningens side markerede vi det med en landsdækkende bus-tur under mottoet: 'Vi er overalt'.

1984 var en blomstringstid. Der var penge i kassen, og foreninger skød frem mange steder på landkortet. Nu er penge kassen tom. Mange foreninger er gået i dvale, og enkelte nye er kommet til; men vi er stadig overalt.

Vision År 1998: Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, Forbundet af 1948 kan i år fejre 50 års jubilæum. Det sker i lyset af, at det er lykkedes at vende en truende konkurs i 1994 til en driftig og slagkraftig forening, der nu udelukkende bruger kræfterne på det politiske arbejde.

Foreningen, der bygger på et medlemstal på 2000, har et veludviklet samarbejde med de mange bøsselesbiske foreninger, der eksisterer landet over. Samarbejdet bygger på en gensidig tillid og forståelse for hinandens eksistensberettigelse, og gennem dette samarbejde er foreningen blevet så politisk slagkraftig, at det i år er lykkedes at få udvidet partnerskabsloven således, at bøsser og lesbiske kan få kirkens velsignelse og adoptionsret til samboende børn. Det er samtidig blevet muligt at få legal adgang til insemination, på lige fod med heteroseksuelle par.

Visioner er vigtige, og skal Landsforeningen overleve sin nuværende krise, både økonomisk og politisk, er en ændring af strukturen -

og hermed vedtægterne - vigtig.

Vores nuværende vedtægter rummer mange muligheder, og intentionerne i dem er gode, men de fungerer ikke i praksis. De virker handlingslammende, bureaukratiske og centralistiske.

Jeg skal derfor opfordre til at alle, der mener der er brug for en landsforening, ikke "kun" tænker tanker og visioner, men også delagtiggør os andre i dem, således at vi har noget at arbejde med frem til landsmødet i foråret 1995. Her når vi forhåbentlig frem til en struktur, der gør op med fagforeningsopbyg-

ningen, forenkler arbejdsgangen og gør beslutningsprocesserne gennemskuelige.

Husk, blomster trives bedst når de får næring og kærlig pleje. Det samme gør sig gældende for Landsforeningen.

Plej jeres lokalafdeling - stil krav, men tag et medansvar. Kun på den måde kommer der gang i det politiske arbejde. Vi skal ikke kun lege homopolitikere som Søren Baatrup, men vise at vi mener noget med vores engagement i denne forening.

Solvei Jørgensen, medl. af Århusafdel.

Det sku' være så godt....

En åben bøsse melder sig under projekt Sund By som voksenven for et barn. Socialrådgiveren kommer på det obligatoriske hjemmebesøg. Hun sidder os stier lidt usikkert på en plakat, hvor en letpåkledt ung mand hviler dekorativt på en uredt seng. En spansk stop aids-plakat, hjembragt fra en international konference.

Parterne skilles, efter at begge har erklæret sig indforstået med at starte et samarbejde.

To dage efter får bøssemændet en brev, hvori socialrådgiveren giver udtryk for sin usikkerhed, som hun relaterer til sin egen seksualitet. Hun ser sig desværre nødt til at ændre den fælles afgørelse.

Sund by - sund for hvem?

En lesbisk pædagog har til alles tilfredshed fungeret som weekend-aflastning for en samvirkningsdreng. Da hendes kæreste flytter ind, oplyser hun dette til myndighederne, som pludselig ikke ser sig i stand til at videreføre samarbejdet.

En ung ingeniør til jobsamtale har en posi-

tiv opfattelse af forløbet, indtil den kvindelige personalechef begynder at spørge til en fritidsbeskæftigelse, der relaterer til Landsforeningen.

"Stillingen er besat til anden side".

Et udpluk fra den bøsselesbiske hverdag i halvfemsernes København. I sig selv måske ikke alarmerende, men jeg vælger at se dem som symptomer på en problematik, som ligger milevidt fra det billede, nationalt og internationalt, hvor også jeg har fortalt om vores lille dronningerige som et paradis. Desuden må man spørge, hvordan det står til i de store sammenhænge, når "spøgelset" viser sig tydeligt på det lille plan.

Var vi for begejstrede/naive?

Har tilstandene ændret sig afgørende, uden at vi selv har været bevidste om det?

Er landsforeningens økonomiske og medlemsmæssige krise kun toppen af et isbjerg?

Hvor blev melodien af, da den blev væk?

Svend Søndergård

blev melodien væk?

Den androgyne JAYNE DAVIDSON fra filmen *The Crying Game* fik et hysteri-anfald under optagelserne til filmen *Stargate*, der netop har haft premiere i USA. Han smed tøjet for øjnene af alle tilstedeværende, ytrede at han ikke ville være med længere, og forlod optagelsesstedet splitter nøgen. Senere vendte han dog tilbage og færdiggjorde sin rolle i filmen... med tøj på!

Interview with a Vampire (anmeldt andetsteds i dette nummer af PAN-Bladet) har også haft premiere i USA. ANNE RICE, der har skrevet bogen hvorpå filmen er baseret, mener at resultatet ville have været bedre, hvis BRAD PITT og TOM CRUISE havde byttet roller. Som det er nu, mener hun at Cruise er latterligt malplaceret i rollen som Lestat: "De

Jayne Davidson spiller også på sin androgynitet i sin nyeste film *Stargate*. (Foto: MGM/UA).

har taget en blond, smidig, androgyn, høj vampyr-helt og har givet rollen til en lille, mørk ærke-amerikansk dreng."

Rice elsker fansene til hendes vampyrkrønike bøger: "Og de homoseksuelle læsere er ekstremt sofistikerede. De omfavner bøgerne, fordi disse ligner homoerotisk kærlighed med heteroseksuel kærlighed og

behandler begge dele som værende af lige høj værdi."

TV-kokken CLAUD MEYER fortalte *Se og Hør*, at han godt kender rygterne om at han skulle være til fyre. "Det generer mig faktisk ikke. Jeg synes det er interessant og lidt morsomt, at min måde at være på kan give folk den tanke." Dette ville *Se og Hør*-redaktionen

dog ikke tage for gode varer, så på forsiden af det pågældende blad proklamerede de på forsiden: "TV-kokken kæmper mod bøsse-rygter", - og så er der vist ingen tvivl om, hvad *Se og Hør* mener (at deres læsere mener) om bøsser. Vil man en dag kunne læse på forsiden: "Den-og-den kæmper mod hetero-rygter"? - nok ikke på *Se og Hør* forsiden, da!

Ved en galla-aften på Moulin Rouge i Paris til fordel for kampen mod aids blev ELTON JOHN så begejstret over at rende ind i GEORGE MICHAEL - og omvendt - at billeder af de to herrers kys snart var at se i alverdens sladderpresse. Elton John har senest solgt et moderigtigt jakkesæt med nederdel, som han kun én gang har vist sig i offentligt, for at skaffe penge til kampen mod aids. Det er ikke opfindsomhed den gode Elton savner, når det gælder om at skaffe penge til det gode formål. (Her henvises også til tidligere sladder-spalter).

Den lesbiske klassiker over alle klassikere, Radcliffe Halls *Ensomhedens brønd* fra 1928, skal sandsynligvis filmatiseres. Et britisk produktionsselskab har bestilt manuskriptet hos Richard Friendenberg, som fik en Oscar for sit manuskript til Robert Redfords film *A River Runs Through It*. EMMA THOMPSON er på tale til hovedrollen.

ROBERT REDFORD ligger iøvrigt inde med filmrettighederne til bøsse-klassikeren *Frontløberen*.

PAN/Michael C.T. Andersen

Leder

Så er det sidste *PAN-Blad* i 1994 - og dermed også sidste leder.

Hvis det havde været H.M. Dronning Elisabeth den Anden, som skulle beskrive 1994, ville hun sandsynligvis have betegnet året som "annus horribilis". Og ja, - det har på mange måder været et hårdt år for Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske. Vi har været - og er - i betalingsstandsning, har været hængt ud i pressen, har haft en midlertidig ledelse etc.

Men nu er tingene ved at vende. Vi er ganske vist stadig i betalingsstandsning, og vores boligsituation er fortsat uafklaret: men på Landsmødet var der et tydeligt ønske om at Foreningen skal fortsætte - og arbejde for at være en politisk organisation der er synlig -

både for medlemmerne og for omverdenen.

For at markere at det er nye tider, har vi gjort forretningsudvalget landsdækkende, hvilket vi har gjort muligt ved at holde møderne i Radio Rosas studier med Susan Peters (Århus) og Christina Zennaro (Aalborg) med i telefonen. Disse møder er naturligvis stadig åbne for alle medlemmer, medmindre der er tale om personsager.

Derudover er det "strukturudvalg", der blev besluttet på Landsmødet, nedsat. I det udvalg sidder der repræsentanter for alle lokalafdelinger, *PAN-Bladet* og hovedbestyrelsen - ligeså både tilhængere af en medlemsorganisation som af en paraply-model er repræsenteret. Udvalget skal have et eller flere forslag klar til næste Landsmøde, der

Tak for alt i det gamle år!

bliver afholdt i Jylland i Store Bededagsferien.

Endelig er Landsforeningen blevet medlem af Dansk Flygtningehjælp og Europride 1996 og deltager aktivt i begge organisationer.

Det er derfor Hovedbestyrelsens håb, at de positive strømninger, der flyder her i slutningen af 1994, kan føre til at vi snart igen kan have en Landsforening, som vi alle kan have glæde af, komme i og arbejde for. For husk - vi fylder 50 år i 1998!

Rigtig god jul og godt nytår

På Hovedbestyrelsens vegne

Søren V. Baatrup

En lille Prins

Bogen om tidens gang, vil blive læst igen og igen - af flere grunde

Jeg er træt og går til ro. Lukker mine øjne to. Fader se i kærlighed til mit ringe leje ned! Amen

Sådan indleder og afslutter forfatteren Jens Michael Schau sin nye roman, *En lille Prins*, der netop er udkommet på forlaget Tiderne Skifter.

Romanen tager udgangspunkt i drengen Mortens barne- og ungdomsår på Bornholm. Her lever han de første år en meget beskyttet tilværelse, i en verden uden andre lege-kammerater end skildpadden Xantippe, og hunden Trolde. Disse to knytter Morten sig så meget til, at det også senere i livsforløbet bliver dem, han i sin fantasiverden betror sig og vender tilbage til.

Handlingen har lidt svært ved at komme igang, og først ved tredje hug, tredje forsøg, begynder bogen at fange. Man fristes derfor til at anbefale, at springe de første 20 sider over, men efterhånden som man ser mønstret, forstår man, hvorfor beskrivelsen af barndomsårene er så vigtig. Måske er der en grund til, at udgangen på Mortens liv bliver så fatal, som omslagsteksten også lægger op til.

De første år

Med den indforståethed man har fra nogle år i bøsseverdenen aner man, hvor historien drejer hen, da en fremmed, der kan helbrede ved håndspålgelse, kommer til øen. Farens mening om den fremmede er, at der er tale om "en charlatan, et modefænomen, en døgnflue", men da healeren første gang åbner munden, forstår man, at Mortens søgen, må igang: »Goddag Morten. Jeg har ventet på dig. Hvorfor tog det dig så lang tid?«. Det videre forløb understreges tydeligere, da Morten får at vide, at han er god til at danse: »Jeg

har set dig danse, Morten....det ender måske med, at du danser lige over på Det kongelige Teater«.

Ved besøgene med faren på den lokale badeanstalt får den lille Morten øjnene op for en indforstået og hemmelig ny verden. Den verden der på et tidspunkt skal blive en del af hans. Badehallen er tilholdsstedet for mænd, der kan lide at gå i bad med hinanden. Drengen finder det bemærkelsesværdigt, at alle har mændene har sammelyster. »Underligt - for med jakkesæt på og deres koner under armen ser de helt normale ud, når de går deres ugentlige promenade omkring Store Torv om søndagen«.

Herpå er tonen slået fast, og inden længe erkender Morten, at der er forskel på tissemand, og at han kan kende mændene på deres pryd. »Et organ der hele tiden har mændenes opmærksomhed«.

Skolen begynder for unge Morten, og han erfarer hurtigt, at ikke alt hvad mænd foretager sig, der er til ladet. Hans yndlingslærer Hr. Petersen er overrasket, medens han legede med nogle drenge på det offentlige toilet nede ved parken. Konsekvensen bliver den, at læreren afskediges. Det rammer Morten hårdt, og tårerne er mange, da moderens forsøg på at få læreren tilbage mislykkes.

Puberteten

Næste fase er pubertetsdrengets første møde med de litterære værker, der os af sex, og som oprindeligt var en foræring fra farfaren til moderen, mod at hun læste op for den aldrende mand - uden at rødmø. Kammeraterne Mikkel, Claes, og Morten læser op af bøgerne i lommelygtens skær på købmandsgårdens store loft. Også det første møde med spiritussen, og konsekvenserne af, at tulle det meste af en flaske cognac i sig, er beskrevet. På en og samme gang humoristisk og befriende. Måske fordi de fleste af

os har følt lignende hændelsesforløb, som de der er beskrevet i romanen, på egen krop. Det er beroligende at læse, at man ikke var så forskellig fra de andre raske drenge. Hvad enten det var første smøg, første brandert, eller første gang man blev udtaget til det lokale fodboldhold.

Ungdomsårene

Romanen bringer læseren og hovedpersonen først til København, siden rundt til alverdens byer og steder, herunder Washington, San Francisco, Firenze, og London. Rundt i den store verden, hvor manden Morten lever livet. Han kommer længere og længere ind i en bøsseverden, hvor promiskuiteteten trives, hvor dagene bruges til at hvile ud i efter nattens jagt, og hvor trangen til at prøve alt, inklusive piller, poppers, og andet, udledes.

Stederne der omtales i bogen, i såvel ind- som udland, er beskrevet med en indsigt og indlevelse, så man ikke er i tvivl om, at Jens Michael Schau selv har gennemlevet en del. Det er til tider svært at skelne mellem det, der kunne ligne en biografi, og fiktionen. Man pirres og fristes til at spørge: Hvad er motivet? På hvilke områder afviger Mortens liv fra Jens Michael Schaus.

Morten oplever det hele på sin vej rundt, alt det som kunne opleves uden gummi, og før vi kendte til aids. Han boller med mænd og med kvinder, og efterhånden begynder det at rykke i de nedre regioner, når forfatteren tager fat, og til mindste intime detalje beretter om Morten's eventyr. Et af »højdepunkterne« opstår, da vennen Heinz i et blikskur i Tunesien i første omgang frivilligt lægger røv til unge arabiske mænds pikke, der arbejder som stempelstænger. »Flere gange er Heinz ved at falde forover, men hver gang bliver han grebet af to faste hænder, som holder ham i et jerngreb. Snart

Jens Michael Schau. Pressefoto

En lille prins
Roman, Tiderne Skifter
248 kr.

ven ville slå mig ihjel. Det har han lovet. Så enkelt er det. Man kan godt sige, at vi har lavet en slags døds-pagt«.

Udgangen bliver fatal, og mere skal ikke røbes her, omend man med blot lidt baggrundskendskab til Jens Michael Schau, hans livslange forhold til forfatteren Christian Kampman, og mordet på samme i et jalousidrama i et sommerhus på Læsø i 1987, har en fornemmelse af, hvor vejen i sidste ende fører hen for Morten.

Man kan ikke lade være med at få den tanke, om der er en pendant mellem dele af Jens Michael Schau og Christian Kampman's liv, og den britiske forfatter Joe Orton's. Joe Orton blev dramatisk slået ihjel, da hans samlever gennem flere år fik et anfald af jalousi. Det var i 1967.

Vækker minder

Jens Michael Schau har begået en bog, der vækker minder hos os, der kunne det hele engang. Samtidig kan den fortælle en ny generation, om det der var. Kend dine rødder, og du skal vide, hvor vejen fører hen.

En lille Prins vil indgå i bøsse-litteraturen som bogen, der fastholder en tid i erindringen. En tid der var.

Bogen er i de fleste afsnit let forståelig, men giver indholdsmæssigt mere til de indviede, end til de udenforstående. Jens Michael Schau skriver pirrende og æggende, og kun de få, kan ikke tåle den til tider barske og rå fortællestil. En lille Prins er let læselig, så har man lyst til at blive ført ind i drømmenes verden, hvor fiktion og virkelighed flyder sammen, måske, så gik hen til boghandleren. Sæt boller til hævning, tænd op i brændeovnen, få varmen i kroppen, og bliv klogere på dig selv. Og få svar på, hvorfor udgangen bliver så fatal for Morten, og på hvorfor nogle mennesker søger, søger søger.....

PAN/Henrik Sieben

Årets julegave for k.d. fans

k.d.langs biografi *All You Get is Me* af Victoria Starr er vidunderlig.

Vi ved selvfølgelig at k.d. er pragtfuld, men her er faktisk en uofficiel biografi, skrevet af en lesbisk musikjournalist, som utroligt sobert og vedkommende beskriver k.d.s liv og karriere sat i relation til de store forandringer, der foregår i underholdningsindustrien og popkulturen både i forhold til kvinder generelt og til lesbiske/bøsser.

Biografien er uofficiel, fordi k.d.

om sine egne evner som sanger og kunstner. *Ingen* skal fortælle k.d. hvad hun kan og må.

Bogen er skrevet på godt engelsk - let læseligt og overraskende spændende og fascinerende (jeg er normalt ikke til biografier). Her er den ene velunderbyggede anekdote efter den anden, og det handler ikke kun om k.d.'s kærlighedsliv eller hendes problemer med samme. Faktisk er biografien blevet kritiseret for sin mangel på "afsløringer", men Victoria Starr har respekteret at k.d. ikke har ønsket at deltage i biografien - og selvfølgelig nævnes k.d.'s kærlighedsliv, men i stedet for at

følte hun var for ung til at deltage i biografiskrivningen - k.d. tror meget på symbolik og tegn som styrende for livet, og hun var bange for at miste sin kreative muse, hvis biografien kom før afslutningen af livet.

Victoria Starr har interviewet masser af mennesker, som kender k.d., og bogen er meget solidarisk, men også relevant kritisk og analyserende hvad angår kampen for at blive superstjerne. Den beskriver vennerne, og detaljerne om k.d.'s 120% faste tro på og overbevisning

"sladre" om navne, går Victoria Starr i dybden med en flot - og igen meget solidarisk - analyse af "sladder" og vores, det lesbiske/bøssede miljø, besættelse af den.

Nye tider

Den første anekdote i bogen handler om dagen efter at Bill Clinton blev valgt til præsident - man følte en "forandring" i luften. En af festerne for valget/præsidenten var med og om "The New Gay Power" - den første af sin art, hvor gay power og præsidenten var koblet. Stemningen

She invited her audiences to have a "wing ding daddy-o of a good time" as she tore up the stage, spraying everyone with sweat in the process. (Tom Braid)

var euforisk; k.d. og 2000 andre lesbiske og bøsser var med. k.d.'s veninde fra PETA (People for Ethical Treatment of Animals) sagde: "Som I ved er jeg ikke lesbisk..." (larvende tavshed), "men jeg kan bestemt overtale til at blive det i aften" (stor begejstring).

De store TV-skærme viste så k.d. lang, som begravede sit hoved i veninden - og sagde: "Ved I hvad? Det bedste jeg nogensinde har gjort var at springe ud" (endnu større begejstring). Og så trådte Melissa Etheridge frem og sagde: "k.d. er sådan en inspiration - hun har gjort det flotteste jeg har set - og jeg er stolt af at kunne sige at jeg har været lesbisk hele mit liv." Og dermed blev hun også omfavnet af k.d. (og begejstringen ville ingen ende tage.) Faktisk sprang både David Geffen, Elton John, Janis Ian, Melissa Etheridge (plus Boy George, RuPaul og Me'shell Ndegi Ocello) ud inden for samme periode.

Bogen beskriver i detaljer alle de vigtigste trin i k.d.'s karriere - spændende og utroligt. Her beskrives

k.d. som ranglet tomboy på prærien, som college dropout, avantgarde-musiker og maler, som sanger, som selvproklameret reinkarnation af Patsy Cline med en atletisk og sexet optræden som gjorde, at havde man set k.d. live, så var man bare solgt, som filmskuespiller og som superstjerne. Hun holdt fast i vigtigheden af at være fra Alberta, Canada. Det landlige og dyrene betyder alt for k.d. lang.

The Gay Nineties

I 1984 udkom CD'en *A truly Western Experience*. 1985 kontrakt med Sire Records. 1987 udkom *Angel with a Lariat*, 1988 *Shadowland*, 1989 *Absolute Torch and Twang* og 1992 *Ingénue*, som markerede skilsmissen fra country-musikken, introducerede k.d.'s kærlighedsliv og bragte verdensanerkendelse, samtidig med at k.d. sprang ud i bladet *The Advocate*.

En anekdote om k.d. lang og Percy Adlon, som lavede filmen *Salmonberries* med k.d. i hovedrollen, siger en del om k.d.:

"Ved afslutningsfesten", fortæller Adlon begejstret, "kom der go' musik. Vi så samtidigt på hinanden og sagde samtidigt: 'Lad os danse'. Jeg rakte min venstre arm frem, k.d. rakte sin venstre arm frem - og så tog hun min højre arm og sagde: 'Jeg fører', og så fandt jeg mig selv i rollen som kvinde - og jeg elskede det."

I dag kan man sige om k.d. lang (apropos Miss Chatelaine-videoen): "We know the times are changing, when dykes are dressing up like fags who dress up like women" - It's the gay nineties in a nutshell.

Køb bogen, læs den, forær den til din kæreste og dine venner og veninder.

Susy Mikkelsen, Biblioteksgruppen

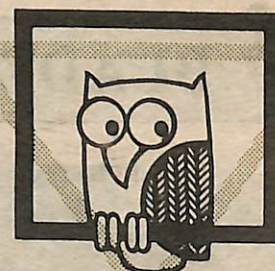
k.d. lang, *All You Get is Me*
Victoria Starr

Saint Martin's Press, N.Y.

ISBN 0-312-10928-8

22.95 dollars

(også udkommet i England hos HarperCollins)

Hvor lifligt er det, når brødre bor tilsammen...

Den amerikanske historiker John Boswell har i år udgivet en ny, stor bog som beskæftiger sig med "homoseksualitet" i de første kristne århundreder i Europa.

En bibel om Bibelen: Boswells første bog med dette emneområde, *Christianity, Social Tolerance, and Homosexuality*, udkom i 1980 og beskæftigede sig med synet på "homoseksualitet" i Vesteuropa fra omkring den kristne tidsregnings begyndelse og frem til 1300-tallet.

Den analyserer bl.a. grundigt de bibelske skriftsteder som hævdes at fordømme homoseksualitet, og kommer frem til at de enten handler om noget helt andet (historien om Sodoma og Gomorra for eksempel), eller specifikt fordømmer homoseksuelle handlinger. Disse analyser er så solide, at bogen nærmest er blevet en bibel for amerikanske bøsser og lesbiske. "Jamen, Boswell siger ..." lyder deres svar til kristne fundamentalister, som forsøger at legitimere deres homofobi med henvisning til Bibelen.

Same-Sex Unions in Premodern Europe hedder den nye bog, hvis titel omtrentligt kan oversættes til "Sammekønspagter i Europa i førmoderne tid". Bogen er om muligt endnu mere kontroversiel end den første, og det kan derfor ikke undre at den straks blev mødt med fordømmelse og afstandtagen fra både katolsk og græsk-ortodoks side. Til gengæld er den blevet lidt af en bestseller, og har endda oprådt i tegneserien Doonesbury (bringes i Danmark i Information).

Et mærkeligt ritual

Same-Sex Unions ... er direkte udsprunget af den første bog: Efter udgivelsen i 1980 modtog Boswell nemlig et brev fra en kollega, som ønskede anonymitet, men som gjorde ham opmærksom på et oldkirkeligt ritual der var blevet udgivet i 1600-tallet uden angivelse af herkomst. Det lignede et vielsesritual, men for to mennesker af samme køn...

Først efter års søgen lykkedes det Boswell at finde manuskriptudgaver af disse ritualer, som muligvis går helt tilbage til det andet eller tredje århundrede.

Det er resultatet af hans analyser af disse ritualer og af den sammenhæng de må forstås i, som nu foreligger.

Det hellige, almindelige ægteskab

I virkeligheden beskæftiger *Same-Sex Unions ...* sig i høj grad med det heteroseksuelle ægteskabs historie, og Boswell kan fortælle interessante ting: I Antikken drejede ægteskabet sig, som i langt de fleste kulturer og til de fleste tider, først og fremmest om slægt og ejendom. (Fattige mennesker giftede sig ofte slet ikke, men etablerede blot et forhold). Kærlighed spillede ikke nødvendigvis no-

gen rolle i ægteskabssammenhæng, men opstod måske efterhånden. Følelsesmæssige behov (herunder de seksuelle) kunne i fuld åbenhed opfyldes i andre forhold. Det kunne være mere eller mindre faste og regulerede forhold til en partner af det modsatte eller det samme køn. I de stærkt kønspolariserede antikke samfund var det næsten en forudsætning for et ligeværdigt forhold at begge parter var af samme køn.

Denne ægteskabspraksis fortsatte ind i den kristne tid. Den vigtigste forandring var måske den devaluering kristendommen udsatte ægteskabet for: De kristne forventede Gudsrigets snarlige komme, og det var vigtigt at gøre sig rede. Det krævede afkald på alle de jordiske uvæsentligheder, heriblandt især sex, og derfor var der ingen grund til at gifte sig. Kunne man alligevel ikke leve afholdende, var det dog bedre at gifte sig for at holde seksualiteten inden for kyske rammer. Denne dybt ambivalente holdning betyder, at man langt op i 1000-tallet næppe kan tale om et kristent ægteskab; en mand og en kvinde giftede sig *med hinanden*, og kunne derefter bede om at få forholdet velsignet af en præst - som kunne afslå uden at ægteskabet af den grund var ugyldigt.

Først i 1215 på det fjerde vaticankoncil blev ægteskabet gjort til et kirkeligt sakramente.

Broderskab?

De fleste af sammekønssituationerne har betegnelser som kan oversættes til "at blive brødre", "bøn for broderskab" eller lignende. For en moderne dansker peger det i en helt anden retning end ægteskab, men i Højsangen kalder de elskende hinanden bror og søster, og det samme var almindeligt i Antikkens ægteskaber. I Rom og Grækenland var "bror" betegnelsen for en homoseksuel partner; den sprogbrug kender man for eksempel fra det antikke romanfragment *Satyricon* (som Fellini har filmatiseret).

Den bibeltekst som hyppigst brugtes i sammekønssituationerne var Salme 133, hvis begyndelse lyder "Se, hvor godt og hvor lifligt er det, når brødre bor tilsammen." I denne sammenhæng er "brødre" måske blevet forstået som "elskende".

I de heteroseksuelle bryllupsceremonier indgik det som et centralt element at parret blev kronet, så centralt at "kroning" på græsk med tiden simpelt hen kom til at betyde "bryllup". Kroningen var sammen med andre bryllupssymboler også en del af sammekønsceremonierne.

Det store spørgsmål

Var der så tale om et homoseksuelt

Billedtekst: John Boswell, professor i historie ved Yale University. Hans nye bog har vakt voldsom debat, men han har selv været afskåret fra at deltage i den på grund af alvorlig sygdom.

ægteskab, ja, overhovedet om en seksuel forbindelse?

Det er tydeligt at Boswell har følt et pres for at besvare dette spørgsmål, men som den samvittighedsfulde historiker han er, gør han ihærdige forsøg på at undgå det, for her spørger en nutidsbevidsthed til en middelalder virkelighed der var helt anderledes.

Begrebet homoseksualitet eksisterede ikke i Antikken, ja, det er ikke mere end godthundrede år gammelt. For tiden før midten af forrige århundrede kan man højst tale om homoseksuelle handlinger.

Hvad det betyder i praksis kan illustreres med et eksempel: En antik græker ville aldrig være kommet på den idé at en mand, som gik i seng med en anden mand, af den grund skulle være særlig følsom og kunstnerisk. Til gengæld havde han en forestilling om at to mænd (som hver især kunne være gift med en kvinde) i et sådant forhold ideelt skulle opfylde to forskellige roller, som elsker og den elskede, dvs. som den ældre og den yngre, den dannede og den der skal dannes, den aktive og den passive osv. - en forestilling som sandsynligvis forholdt sig ligeså realistisk til virkeligheden, som vores om det følsomme og kunstneriske.

Man dannede sig altså ikke forestillinger om folks personlighed på baggrund af hvilket køn de havde sex med, derimod kunne man kategorisere efter deres seksuelle opførsel, om de var aktive eller passive, eller om de, også på livets

andre områder, var mådeholdne eller forslugne for eksempel.

(Lad mig for en god ordens skyld tilføje, at selv om Boswells forskning i praksis bekræfter dette forhold, lægger han flere gange afstand til den videnskabelige teori bag det.)

På lignende måde har ægteskabet, som omtalt, ændret karakter.

- og et ubesvaret

Boswell hævder - og altså med fuld ret - at det stillede spørgsmål ikke kan besvares, men prøver så alligevel: Forholdet ligner et ægteskab, men indstiftedes på et andet grundlag (et følelsesmæssigt i stedet for et materielt) og ofte således at parterne ved siden af indgik i et mand-kvinde ægteskab; "homoseksuelt" kan det kun være i den snævre betydning "to af samme køn"; og seksuelt? Det er svært at vide da de involverede ikke kan spørges, men sandsynligvis, til tider...

Boswell har sikkert ret, men jeg kunne have tænkt mig at han havde forsøgt at svare på spørgsmålet i en anden version: Var det fra kirkens side tænkt, at disse ceremonier skulle gælde forhold med *også* et seksuelt indhold? Ud fra det materiale Boswell lægger frem ville jeg tro at svaret måtte være nej: Store dele af kirken var fjendtligt indstillet over for alle former for seksualitet, og i sammekønssituationerne var der ingen slægts- og ejendomskrav til at legitimere den.

Mentingene er sjældent entydige. Et sted citerer Boswell Montaigne, som i 1580 var i Rom: Nogle år før

havde en gruppe portugisere giftet sig, mand med mand, i en kirke dér og efter de sædvanlige bryllupsritualer. Eksperter i Rom havde fortalt ham, skriver Montaigne, at eftersom sex kun bør dyrkes i ægteskabet, havde de fundet det rigtigt at autorisere også disse ritualer. Historien kendes også fra en indberetning fra den forargede venetianske ambassadør, fordi nogle af de involverede efterfølgende blev arresteret, af de civile myndigheder formodentlig, og brændt. "Som de fortjente", tilføjer ambassadøren.

En indvending

For at kunne vurdere holdbarheden af Boswells materiale, skal man nok være historiker med speciale i denne periode, men bogen er både fascinerende og engagerende, og kan sagtens læses også af ikke-fagfolk. Desværre fungerer dens "tekniske" side dårligt: henvisninger, både fra stikordsregistret og krydshenvisninger, er ofte upræcise, stikordsregistret er mangelfuldt, og der mangler en samlet litteraturliste.

Partnerskab

Når jeg ikke føler mig overbevist om at der virkelig har været tale om en slags parallelt, "homoseksuelt" ægteskab, selv om bogen virker både solid og veldokumenteret, kan det hænge sammen med at det i bogstaveligste forstand er utroligt: Tænk, hvis man helt uimodsigeligt kunne henvise til, at den kristne kirke gennem mere end tusind år havde foretaget "homoseksuelle" vielser!

Men hvad disse ceremonier end har betydet, så er bogen, under en anden synsvinkel, alligevel aktuelt politisk interessant, idet den afgørende rækker ved opfattelsen af det almindelige ægteskab som en arverdig og grundfæstet kirkelig tradition. I dag hvor ægteskabets første og vigtigste begrundelse er kærligheden (og seksualiteten), er der ikke længere nogen grund til ikke i kirkelig henseende at behandle heteroseksuelle og homoseksuelle partnerskaber lige.

Læs selv mere; *Same-Sex Unions in Premodern Europe* er selvfølgelig langt mere end hvad der her er blevet plads til. Bogen vil forhåbentlig på et tidspunkt kunne findes på LBLs bibliotek.

Bjarne Stavnshøj, Biblioteket

John Boswell: *Same-Sex Unions in Premodern Europe*, Villard Books, New York 1994.

ZAP BLADE & VIDEOER

layout og tekst PAN/bert

RUMP - bagdel. Hvis du er til "bagdele" præsenterer dette US-farvemagasin dig for de flotteste og strammeste balder. Hovedsageligt unge modeller. Jeg faldt selv for ham, som her er afbildet, men du falder måske for en af de andre. RUMP, 100 sider, pris kr. 75,-.

STROKE - US-magasin for mænd, men vi andre kan også kigge med. Masser af muskuløse fyre i heftig action.

Et rigtig US-magasin, som både er i farver og s/h, krydret med tegninger og læsestof.

STROKE, 100 sider, pris kr. 130,-.

STROH FEUER - Flotte drømmedrenge, filmet i fri natur, giver ideer til den kommende sommer i skoven, ved søen, på marken eller på stranden. Intet hul bliver fritaget for tunge eller pik.

Et minus ved filmen er den pålagte tyske "dåse stønnen", der ikke tager hensyn til om drengene boller eller svømmer.

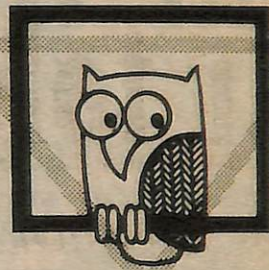
STROH FEUER, 60 min., pris kr. 754,-.

Omtalte blade og videoer er set i MEN'S SHOP - Viktoriagade - København

Bøsser, bøger og jul

Vinter og jul. Mørke aftener og gaver. For mig betyder det bøger. Masser af bøger. Så denne artikel handler om bøger. Nogle få bøger. Bøger, der på en eller anden måde eksplicit handler om bøssers liv og livsvilkår. Som anbefalinger til gaver eller bare en aften foran varmeapparatet.

De danske af slagsen er desværre hurtigt overstået. I forrige nummer anmeldte vi "Forførelsen" af Peter Legård Nielsen. Andetsteds her i dette blad omtalte Jens Michael Schaus nye roman. Tilbage i denne vinter står debutanten Jokum Rohdes "Jonas' bog" (Gyldendal 1994). En lille sag om en engel i Istedgade, der kun indeholder få subtile aspekter af homoseksualitet. Jonas - en ung mand, der på besynderlig vis drager andre til sig. Krogh, en gammel mand, der sidder dagen lang i den pornobiograf, hvor Jonas arbejder, en læge - fra samme miljø - der sammen med andre mænd følger med Jonas, når han holder private filmforestillinger - med døde dyr, der bliver slået, en ung luder, der lader ham få det gratis og markisen "stymperen, den homoseksuelle" hos hvem Jonas bor. Og som i virkeligheden bor markisen på Frederiksberg Allé. Men hvorfor skal han trækkes med ned i historien? Er det en privat joke mellem ham og forfatteren, eller kender Rohde ikke til virkelighedens "falske" markis?

I "Jonas' bog" har Krogh ledt efter denne Jonas i et halvt år. Pludselig forsvandt han fra Krogh, der ellers har fulgt ham over fem år. Jonas arbejdede i en pornobiograf hvor Krogh var fast gæst. Og efter lukketid fulgte Krogh efter Jonas rundt i miljøet. Det at være så tæt på ham var Kroghs indhold i tilværelsen. Uden antydning af nogen homoseksuel tiltrækning. I modsætning til markisens fascination.

Denne indkredsen af Jonas fører ikke til et billede af hvem han er, snarere til en beskrivelse af fortællernes selv. Som markisen spørger i sin beretning "kæmper vi ikke alle for at høre til i andres liv, så vi kan fylde hullerne ud i vores eget? Men forfatteren har så lidt at fylde i de huller og, synes jeg, så lidt indsigt i personerne, at hele denne søgen efter sjælens uendelig ensomhed bliver en lang lidt kedelig læsning. Og forfatterens brug af fællesbetegnelser som porno- og bøsseklubber, om biograferne i Istedgade og om de steder bøsser og trækkerdreng kommer tyder heller ikke på et stort personligt kendskab. Så det velmenende forsøg på at skildre nogle mennekser i fomedrelsens ensomhed bliver noget udvendigt.

Uden sammenligning i øvrigt er der langt mere substans i Neil Bartletts "Ready to Catch Him Should He Fall" (Penguin Books 1992), om en ung fyrs søgen efter sig selv og kærligheden i London før frigørelsen kom til byen. Boy - som han hedder - er fast inventar på The Bar, og under god indflydelse af værtinden Mother, der styrer stedet

med fast hånd. Han er ung, smuk, uerfaren med lyst til at lære. Langt væk hjemmefra, med fortiden pakket ned i en skotøjsæske, som eneste bagage. Han møder O, den ældre mystiske herre som alle efterstræber. Uopnåelig men ikke for Boy. De flytter sammen og langsomt lærer Boy om det andet liv. En meget smukt skrevet bog, der samtidig med Boys udviklingshistorie skriver en slags bøssernes historie fra halvtredserne og tressernes London.

Nutidens unge bøsser i London er let og hurtigt beskrevet i en anden debutroman. "State of Independence" af Robert Farrar, der er udkommet på det udmærkede forlag The Gay Mens Press i 1993. (Og jeg kan ikke lade være med at nævne at dette forlag får trykt en stor del af deres bøger på "environmentally friendly" papir hos Nørhaven A/S i Viborg.) Farrar fortæller om den unge religiøse Lenny, der mister sin mødom, dahan på en af sine religiøse missionsture rundt i London, støder ind i et kollektiv overvejende beboet af bøsser. Ved dette møde mister han en del andet og flytter ind og vi følger ham og hans samboere i en hæsblæsende jagt på den store kærlighed i Londons energiske bøssebarneliv. En sød bog om at vågne op som bøsse, uden det på nogen måde er en ungdomsbog.

GMP udgiver også mange amerikanske forfattere og det er tit disse udgaver boghandlerne tager hjem. Ikke underligt er der en del forfattere i USA, der har skrevet om et liv med hiv og aids. Christopher Bram har skrevet "In Memory Of Angel Clare" (GMP 1991) om følgerne af en talentfuld filminstruktørs død. Ikke mindst for hans unge elsker Michael, der aldrig rigtig nåede at blive en del af dennes omgangskreds. Venner har han ikke selv mange af og for de fleste af afdødes venner bliver han lidt af en prøvelse. Han nåede at leve lidt i skyggen af det ældre talent, men med det tre alen under jorden, har han svært ved at finde afsæt for sine egne ideer. Og ikke mindst for sit eget liv. Så det er ikke så meget en bog om et liv med aids, som det er bog om at lære at tro på sit eget værd, og leve med sig selv.

En anden udmærket amerikansk bog også udgivet af GMP er David B. Feinbergs "Eighty-Six" om B.J., der springer ud i New York, før aids-tid, og hvis eneste mål er at finde en kæreste. Vildt og meget morsom kludrer B.J. sig gennem New Yorks bøsseverden med det specielle vid og sarkasme indbyggerne i den heksekeddel af en by får. Men før romanen slutter er de første symptomer på den grimme sygdom begyndt at dukke op. I efterfølgeren

"Spontaneous Combustion" er New York blevet kendt som pestes by. Og efter B.J. har lagt flere af sine venner i graven tester han selv positivt og så skal der mere end sarkasme og psykoterapi til for at overleve.

Efterfølgeren har jeg endnu ikke læst ligesom jeg heller ikke har læst "A Matter Of Life And Sex" af Oscar Moore (Plume 1993). Den handler om - og er det ikke det bøsser helst vil tale om? sex. Om Hugo Harvey's rejse "into the soul and sex of gay life" i London middelklasse forstæder. Hugo mister sin mødom som fjortenårig på et offentligt toilet. Men ender år senere med at lede efter den eneste ene. Men derimellem får vi en indsigt i nogle af de "koldeste og frygteligste" områder af halvfemsernes bøsselev.

"Sex with Strangers" er en amerikansk debutroman af "Geoffrey Rees" (Penguin 1994), der tager hjemmefra for at studere i Chicago. Men det er ligeså meget kærligheds- og underlivet han vil studere, i Chicago som i New York. Og således endnu en bog om en bøsse-generations udvikling i en post-aids tid.

Skulle man blive træt af alle de ord, eller er man bare mere til billedend læsebøger, har Arnold Busks udslagsbutik på strøget - næsten ved Kongens Nytorv - endnu et par eksemplarer af bogen "L'amour Bleu". En stor hardcover moppe-dreng på 300 sider om de forskellige måder mandlig homoseksualitet er blevet skildret på fra antikken over middelalderen og renæssancen til begyndelsen af dette århundrede. Og selve fortællingen er krydret med verbale beskrivelser af tidens forfattere. En bog, der ikke er overfyldt af de kendteste skildringer af homoseksualitet, men rig på tryk og tegninger, fra alverdens samlinger offentlige som private, man skal rejse langt for at se, hvis det overhovedet er muligt. Bogen koster den simple pris - udstyret taget i betragtning - af kun 249,00 kroner.

Bortset fra sidstnævnte er alle omtalte bøger paperbacks, eftersom boghandlerne aldrig tager hardbacks hjem af bøger, eftersom efter-spørgslen er så lille som den er. Har man titel og forfatter kan man dog få hvilkensomhelst stor boghandler til at bestille bøger hjem.

Ønsker man selv at ose rundt og se, hvad der er på markedet, er Gad i Illum (fin service) og på hovedbanegården og Politiken på rådhuspladsen udmærkede steder. Magasins boghandel har en 10-15 titler samlet på de udenlandske hylder, så det er hurtigt overset.

Pans bogcafe har desværre ikke fortsættes næste side

Frontløberen får følgeskab

Fortsettelse til halvfjersernes kultbog for bøsser

I 1973 udkom *The Front Runner*, der beskriver en kærlighedsaffære mellem en sportstræner og hans protégé. Nu kommer efterfølgeren, *Harlan's Race* - og forfatteren Patricia Nell Warren springer ud som lesbisk for et større publikum.

Frontløberen er en af de bedst sælgende bøsseromenar nogen sinde. I 1974 var den på *New York Times*' bestseller-liste. Adskillige, bl.a. Paul Newman, har haft planer om at filmatisere den. Endnu er det ikke sket; men der er planer om at skrive romanen om til et teaterstykke.

Da Warren skrev *The Front Runner* levede hun som skabslesbisk, og hun på vej ud af et mislykket ægteskab.

Til det amerikanske bøsse-lesbiske blad *The Advocate* (31. maj 1994) udtaler Warren:

- Det (dvs. at skrive bogen, red.) var på mange måder et skridt mod friheden for mig. Da den udkom,

sprang jeg også ud ('I was out')."

Warren slap ud af ægteskabet; men det var så som så med at være 'out' som lesbisk, for hun var ansat på det konservative *Reader's Digest*, hvor det ikke er smart at være åben homoseksuel. Da hun i 1988 i et interview til *The Advocate* blev udspurgt om sin seksualitet, svarede hun derfor med den også i Danmark velkendte undvigelsesreplik: 'Jeg synes ikke man skal sætte folk i bås'.

Warren skrev *The Front Runner* for at slippe af med sin vrede mod mænd, en vrede som var vokset til bristepunktet i løbet af hendes ægteskab. Hun skrev også et par lesbiske romaner, som ingen forlæggere gad udgive. Og i sommer, samtidig med Gay Games, kom så *The Front Runner's* efterfølger *Harlan's Race*, hvor vi møder træneren Harlan Brown efter mordet på 'frontløberen' Billy Sive under Olympiaden i 1976.

Vi følger Brown gennem fjorten år, hvor han finder andre kærestes, bliver forfulgt af endnu en morder og oplever de første tegn på hiv og aids.

Harlan's Race er udsendt på Warrans eget forlag Wildcat Press. Mon ikke dette forlag også vil være interesseret i at udgive hendes lesbiske romaner?

PAN/Inge-Lise Paulsen

fortsat fra forrige side

nok at tilbyde kunderne, der er simpelthen ikke penge til at tage bøger hjem for. Pans bibliotek er stort og der er meget at gå i gang med, men her er heller ingen penge til at købe nyt for. For øjeblikket forøges bogsamlingen kun ved gaver.

Men er man medlem kan man låne flere af ovennævnte titler. Ligesom man her kan finde inspiration i de mange tidsskrifter biblioteket udveksler med Pan-bladet. Bla. "Lambda Book Report" giver et godt overblik over nyudgivelser.

I den forbindelse kan det nævnes, at der er kommet et nyt engelsk månedsblad "Attitude", der lægger sig op af blade som "The Face". Meget musik og ungdomsstof. Men klart og eksplicit homoorienteret. Her står meget godt om ny musik, nye film, nye bøger og sladder om homolivet. Det føres i Illum og har været til at få på hovedbanegården i København. Og som sagt har de det på Landsforeningens bibliotek. Bladet startede i foråret og er nu oppe på syv numre.

God læselyst og glædelig jul.

PAN/Peter Lembo

Regn til mine rødder

***Send my Roots Rain* af Ibis Gomez-Vega var med i opløbet, de forlaget Spinsters/Aunt Lute i 1990 arrangerede en konkurrence for fiktionstekster.**

I bogen møder vi New York kunstneren Carole Rio, datter af en spansk-jødisk mor og en mexikansk-amerikansk far.

Carole Rio kører til Pozo Seco, en lille by ved den mexicanske grænse, som reaktion på en annonce i en avis. Den lokale præst vil have en kunstner til at male et religiøst kunstværk på væggene i kirken - en kirke som hun snart finder ud af ikke eksisterer. Den brændte ned under tragiske omstændigheder, som langsomt afdækkes i løbet af bogen.

Og så er der - naturligvis - en kvinde, som Carole forelsker sig i. Hun er husholderske hos præsten, hvor hun bor med sin datter Zemi.

Der er også kvinden Miriam, som præsten ser op til som heks på grund af hendes evne til at se ind i fremtiden. Hun har et forhold til en kvinde ved navn Maria Soledad, som har forladt byen af grunde som ikke skal afsløres her.

I begyndelsen er Carole ikke specielt vild med at blive i byen; men hendes forhold til Zemi og Zemis mor gør det sværere og sværere for hende at rejse. Hun er bange for ikke at slå til som kunstner, men hun håber at hun vil kunne overvinde frygten og styrke sin selvtillid, hvis det lykkes hende at få succes med vægmaleriet.

Så Carole begynder langsomt at integrere sig i byens daglige rytme og sociale liv, idet hun sammen med præsten organiserer genopbygningen af kirken, hvilket senere gør det muligt for hende at male væg-

malerierne. Hun bliver hjulpet af Marias nære ven Cora, en kvinde med et par hemmeligheder og en broget fortid.

Samtidig med at byen tilsyneladende konfronterer nogle fælles spøgelses, tager Carole kampen op med sine egne. Hun drømmer om løver, løver der taler, forfølger og overfalder hende, løver som minder hende om hendes far.

Gennem hele bogen foregår der en løbende dialog mellem hende og disse fantasidyr, en samtale der peger mod en traumatisk barndom, som efter min mening aldrig rigtig bliver udforsket. Men der er noget smukt og gribende over den kamp, hvormed hun til slut overvinder disse dyr.

Ørkenlandskabet spiller en central rolle som ydre ramme om Caroles egen indre isolation. En nat vandrer hun i en tilstand af håbløshed ud i ørkenen. Hun søger efter den forsvundne Maria men ender, måske lidt for forudsigeligt, med at finde sider af sig selv i stedet.

Mens kærlighedshistorien mellem de hovedpersoner udvikler sig smertefuldt, er der et element af anspændthed og melankoli, som gør beretningen interessant.

På trods af bogens ikke alt for glidende springen frem og tilbage mellem første og tredje person, er den værd at læse. Om ikke andet så fordi man sjældent støder på en bog om en forfatter med spansk-talende baggrund, som udforsker USAs sydvestlige kultur med alt hvad den indebærer.

Find selv ud af, om det lykkes for Carole og Marie at finde hinanden, og hvad der gemmer sig under overfladen i den lille by.

Bogen kan lånes på LBLs bibliotek i Knabrostræde.

Colleen Calhoun, Biblioteket

Send My Roots Rain
Aunt Lute Books, 1991
204 sider

Hvem er det, der snakker?

Ny bog af Jeanette Winterson oversættes ikke

Et stykke for tre stemmer og en bordelmutter, er Jeanette Wintersons undertitel til sin nye bog, *Art & Lies*. De tre stemmer tilhører Händel, Picasso og Sappho, og så er vi da i fornemt selskab, ikke? Nej, snydt igen! Det er ikke den Händel, ham her er en katolsk lægepræst. Og Picasso, er det navn en ung pige, der maler, kaldes. Og Sappho, er det den historiske Sappho, en nutidig én af slagsen, eller måske den igennem tiden evigt vandrende lesbiske? Det er ikke helt til at sige.

Forvirret? Det kan du også roligt være. Winterson har skrevet en bog, der både sprogligt og indholdsmæssigt kræver noget af sin læser. Der gemmer sig vistnok en samlende historie i ordene, men den fortælles ikke fortløbende. Bedst som man er

ved at komme ind i bogen på den måde, man plejer - via identifikation med personerne og indre billeder af, hvad der foregår - slynges man ud igen. En påbegyndt historie slutter uden slutning. Synsvinklen skifter, og ordene drejes, så de bliver til filosofiske overvejelser eller poetiske beskrivelser istedet.

Og så pludselig, når man har glemt den, fortsætter historien - måske fra en ny vinkel, så man først ikke genkender den. Alt skrevet i en stream-of-consciousness stil, der beherskes overbevisende, men ikke gør det nemmere for læseren.

Pointen er klar nok: intet er, hvad ens fordomme forleder en til at tro, det er. Forudindtagethed og lukket-hed forhindrer os i at opleve fuldt. Konsekvensen af det moderne liv er

følelsesløshed. Dette er et tema, Winterson har været inde på tidligere, men hvor løsningen i hendes sidste bog, *Skrevet på kroppen*, var at finde den eneste ene, er personerne i denne bog langt mere desillusionerede - og gudskelov for det. Her er den store, romantiske kærlighed tværtimod en af faldgruberne, en måde at holde sig følelserne fra livet. Også kunsten er med til at bevare én immun, som det sted følelser kan afledes, på forsvarlig vis og i kontrollerede kaskader.

Og det er jo altså sammen meget interessant, og modigt af forfatteren at kaste sig ud i. Hvorfor sidder man så tilbage med en fornemmelse af, at hun selv bruger kaskader af ord til mest at tale udenom? Det er smukke ord, og de er dygtigt sat sammen,

næsten for dygtigt. Man kan godt føle, at der foretages, mere end der hjerteblødes, og at pointerne af den grund ikke rigtig slår.

Og så er der alligevel sprækker. Pludselig kommer en stemme igen, en helt anden stemme, forfatterens? En rigtig trist stemme, der har mistet al sin legendariske selvsikkerhed og sin klippefaste tro på, at der findes noget uforanderligt sandt. En nøjsom stemme, der finder sørgmodighed og glæde i en dampende kop kaffe i en café med udsigt til et regnvåd stræde i London. En stemme, der forsøger at fatte, at alt flyder, og netop idet man griber øjeblikket, er øjeblikket forsvundet.

Men et øjeblik efter er stemmen selv forsvundet.

Denne undrende stemme ville jeg

gerne have hørt mere til. For denne stemmes skyld, bliver jeg ved med at købe Jeanette Wintersons bøger. For hun har noget at sige - gid hun dog bare ville undlade at tænke og arrangere det så meget. Måske ville hun så blive i stand til at bruge sit velformede sprog i højere grad som middel, end som mål.

Art & Lies kommer, i modsætning til Wintersons tidligere bøger, ikke i en dansk oversættelse. Samlerens Forlag har besluttet, at de ikke tør binde an med bogen.

PAN/Hilde van Arkens

Jeanette Winterson
Art & Lies
Jonathan
206 s., 230 kr.

Fotografi & virkelighed

Joe Dell as Andrew 1971

Duane Michals er nærmest en legende i USA. For første gang vises hans værker nu samlet i Danmark. Michals, som er bøsse, bryder sig ikke om Mapplethorpes værker, og han mistror fotografiets evne til at beskrive virkeligheden.

Indtil 11 december kan man på Louisiana se den retrospektive udstilling "Fotografi og virkelighed" med den amerikanske fotograf Duane Michals' arbejder fra 1958 til 1990.

Duane Michals blev født i 1932 i McKeesport, Pennsylvania, hvor også hans ven Andy Warhol så dagens lys. Han er ikke uddannet fotograf, men har ladet sig inspirere af bl.a. billedkunsten, ikke mindst surrealismen.

Michals er optaget af at vise, hvad der foregår foran eller bagved scenen. Til det formål har han opfundet de såkaldte "sekvenser", dvs. forløb på

3 til 15 billeder, som fortæller en mini-historie.

Michals iscenesætter sine billeder, som foregår i byens rum. Ofte vil man umiddelbart opfatte dem som dokumentariske, men ved nærmere eftersyn fremstår de mere og mere tvetydige.

Michals er åben bøsse, og i 1978 udgav han bogen *Homage to Cavafy* med illustrationer til værker af digteren Konstantinos Cavafy - en hyldest til den mandlige homoseksualitet.

Mapplethorpe er kedelig

I et interview i *Weekendavisen* d. 21.-27. oktober udtalte Michals bl.a.:

"... når du får alting at se er mysteriet væk. Det er derfor Mapplethorpes fotografier ikke er særlig interessante. Han viser kun negre med store pikke, og sådan er det. Svarende til blonde kvinder med store bryster, det er en kliché. Det er faktisk en hån mod negre. Men der er ikke noget mystik tilbage, og sex uden mystik er kedeligt. Meget kedeligt!" Og videre:

"Mapplethorpe havde ingen ide om det homoseksuelle. Mapplethorpe fik derimod heteroseksuelle til at føle sig godt tilpas, fordi han

fortalte, at alle deres værste anelser om homoseksuelle var rigtige."

Michals lægger ikke skjul på at han ikke forstår kvinder: "Jeg tror ikke, at der er nogen mænd, som rigtigt kender kvinder. Sandsynligvis kender jeg dem mindre end andre, men jeg foregiver det heller ikke... Omvendt tror jeg heller ikke kvinder kender mænd... Vi vil aldrig lære hinanden at kende."

Michals er en ener. Og han er ikke kedelig. Udstillingen "Fotografi og virkelighed" er absolut værd at gæste, og det kan når endnu.

Den lukker d. 11. december.

PAN/Inge-Lise Paulsen

Tom Cruise som bisexuel "kropsrøver"

Tom Cruise i blodig, sensuel nærkontakt med smuk ung mand i Hollywood's nye vampyrfilm "En vampyrs bekendelser", efter det mest solgte førstebind af Anne Rice's berømte "Vampyrkrøniker".

Bogen

En vampyrs bekendelser udkom i 1976 og er blevet både populær og en kult-klassiker.

Anne Rice er født i New Orleans i 1941 og er en af de mest læste forfattere i USA. Hendes "Vampyrkrøniker" består af fire bind, hvoraf *En vampyrs bekendelser* er første og suverænt bedste bind, det fjerde og sidste bind *Fortællingen om kropsrøveren*, er lige udkommet på dansk og skulle hermed lægge låg på "Vampyrkrønikeren".

Filmen

Filmen er optaget i New Orleans, San Francisco, Paris og Englands

Pinewood Studier, filmen er iscenesat af NEIL JORDAN og produceret af DAVID GEFFEN og STEPHEN WOOLLEY med REDMOND MORRIS som co-producer. Filmmanuskriptet er af ANNE RICE.

I hovedrollerne ses TOM CRUISE som Lestat, BRAD PITT som Louis og CHRISTIAN SLATER som interviewer. KIRSTEN DUNST spiller pigen Claudia.

Handling

Cruise er den udødelige bisexuelle vampyr Lestat, der forelsker sig dybt i den smukke unge Louis (Brad Pitt).

Filmen tager sin handling i San Francisco en dag henunder aften. I

et mørkt værelse sidder en ung mand og fortæller en journalist om sit makabre liv, der startede for ca. to hundrede år siden, i det 18'ende århundrede, hvor han lagde hals til vampyren Lestat's spidse hjørnetænder, for derved at sikre sig udødelighed og evig ungdom, mod at blive Lestat's "ven".

Som vampyr har Louis et problem. Han kan ikke dræbe et andet menneske, men må i stedet gå rundt om natten og fange rotter, hvis blod han kan ernære sig med.

På et tidspunkt finder han den lille pige Claudia, som sidder og sørger ved sin døde mor. Louis forsøger at suge blod af pigen, men må opgive halvvejs.

Louis og Claudia er betaget af hinanden, og Lestat gør Claudia til vampyr for at glæde Louis, som tager hende til sig som en "datter".

I derers længsel efter at vende tilbage til den menneskelige tilværelse forsøger Louis og Claudia at slå Lestat ihjel, men vil det lykkes? Har en vampyr følelser? Kan de græde? Ja, det vil jeg ikke afsløre her, men blot sige: Husk, en vampyrs liv er ikke lyserødt, men BLOD RØDT!

Anmeldelser

Filmen havde verdenspremiere i USA den 10. november i år, hvor den på de første tre dage indspillede 38,7 mill. dollar, hvilket skriver den ind i filmhistorien, med den fjerdestørste åbning nogensinde.

TOM CRUISE som vampyren Lestat

I USA har anmelderne givet filmen topkarakterer med fire ud af fire stjerner, nogle endda lidt mere.

PAN-bladet er en af de meget få herhjemme, der har fået lov at smugkigge filmen og den ære kvitterer vi med, at give de amerikanske anmeldere ret.

Årets gys

Det er længe siden jeg har set en film der gav mig kuldegysninger og fik mig "op og stå i stolen", endda gentagne gange.

Helt igennem en smuk og rig film, med en blanding af humor, fantasi og gys, og ikke mindst en film der er flot filmet og hvor alt virker ægte, dette skyldes ikke mindst at når manuskriptet foreskriver New Orleans, så er det New Orleans og når det er Paris, ja så er det virkelig Paris.

Efterskrift

Anne Rice var selv dybt overrasket over at Tom Cruise var valgt til rollen som den bisexuelle vampyr Lestat, men efter hun har set filmen, har hun indrømmet at Tom Cruise er mere end perfekt i rollen.

Selv udtaler Tom Cruise til det amerikanske blad *Vanity Fair*, at det homo-erotiske aspekt i filmen ikke bekymrer ham. Hvorvidt Tom Cruise risikerer at sætte sit duksedrenge-image over styr, må tiden vise, men mon ikke tiden er inde til at der virkelig bliver pillet ved Hollywood-tabuene?

Premierer

Filmen får Danmarks premiere den 16. december i Dagmar, Scala og Paladium i København, samt 17 biografier landet over.

PAN/bert

Louis (BRAD PITT) forsøger at beskytte den forskræmte Claudia (KIRSTEN DUNST)

Nattens Dronning 94

Magasinet på Brandts Klædefabrik i Odense dannede rammen om kæmpe succesen i oktober

Der var fulde huse og humøret hos publikum var på sit højeste, da Magasinet på Brandts Klædefabrik i Odense den 8. oktober dannede rammen om Danmarks første officielle kåring af årets bedste Drag.

Der var fra begyndelsen lagt op til den helt store "Han Miss konkurrence", et Drag show med mulighed for, at bade i spots, glimmer og glamour, hvilket Dronning Margrethe II af Danmark alias Poul Sylvestersen da også påpegede i sin åbningstale, tillige med at hendes majestæt lod folket vide, at der i Danmark kun findes én Dronning.

Aftenens konferencier Poul Madsen, daglig leder af AIDS info i Odense, fik hjælp af den lille nette Draginde Kathagorina, der fik publikum til at skribe af latter. Kathagorina vandt omgående publikums hjerte, hun vimsede rundt som nummer pige mellem de enkelte shows.

Ud over Drags medvirkede Kim Dahl med sine dansere, samt en orientalsk gruppe af mavedansere.

Nattens Dronning 94 titlen blev vundet af Henry Hansen. Henry havde valgt tre meget utraditionelle

modeller til sine shows, lavet af genbrugsmateriale.

Der var ingen tvivl om at dommerpanelet, der bestod af makeupartister, frisører, designere, tøjforhandlere m.m. voterede Henry's show ud fra kreativitet og fantasi.

Efter showet var der opløb bag scenen af fotografer og show agenter, der havde udsøgt sig nogle idoler blandt de pynte syge Drags. Der blev udvekslet telefonnumre og adresser og enkelte fik aftale om fremtidige shows. Mulighederne var store, de optrædende Drags strakte sig fra den traditionelle Marlene Dietrich til den mere kreative og fantasifulde genbrugsnymfe.

Det var uden tvivl årets Drag show, der kunne måle sig med hvad man ser i Paris, Amsterdam og Hamburg.

Allerede på nuværende tidspunkt kan arrangørerne love, at der vil blive kåret Nattens Dronning til November 95.

Overskudet gik i år til LAMBDA bøsse og lesbiske på Fyn.

Foto: Jørgen Sørensen
Tekst: Poul Sylvestersen

Kathagorina og Poul Madsen

Dronning Margrethe II kom på scenen, selvfølgelig med hendes dampende "prince".

Den pyntesyge vinder, Henry Hansen, med hovedpræmien.

Stor volley-succes igen

Pan Idræt Københavns volleyafdeling afholdt i weekenden 11.-13. november deres andet internationale bøsse-lesbiske mix-volleyballstævne.

Arrangementet blev igen en stor succes, med over 100 deltagere fra Oslo, Göteborg, Malmö, Tromsø, Bergen, Hamburg, Århus, Odense og København.

Vores ide fra sidste år med at udbrede erfaringer omkring bøsse-lesbisk samarbejde viste sig at have båret frugt. Sidste år havde et par af de udenlandske hold problemer med forståelsen omkring det, at der skulle være mindst to spillere af hvert køn på holdene. Men i år gjorde alle hold en stor indsats for at opfylde kravet.

Et enkelt hold, fra Tromsø, var så uheldige at få afbud fra tre bøsser onsdagen før stævnet, så de ville gerne have spillet fem lesbiske og én bøsse, men det sagde arrangørerne nej til. Så Tromsø måtte låne spillere fra andre hold. Det var der også andre der gjorde; men de havde "planlagt" det hjemmefra.

Igen i år var biblioteket i Knabrostræde rammen om modtagelsen af de udenlandske/udenbys spillere. Gæsterne blev indkvarteret hos spillere og enkelte udefra. Fredag

aften klokken ca. 22 var alle gæster ankommet og havde fundet deres vært. Natten var stadig ung, så de fleste gik en tur i byen, så vore sponsorer Babooshka og Sebastian havde fulde huse denne aften.

Selve stævnet foregik i Valbyhallen lørdag d. 12. november. Ramme her er helt i top, så det var herligt at det var lykkedes os igen i år at booke os ind der.

Det blev fightet godt på de tre baner. København II og I mødte hinanden i semifinalen, og det blev en kamp med nerverne uden på trøjen. Holdene vandt hver et sæt; men i tredje sæt var det København II der havde nerver af stål, og stillingen var 7-5 i deres favør, da kampen blev fløjet af (kampen blev spillet på tid).

Raballder I og II fra Oslo mødtes i den anden semifinale; men her var det en nem sag for hold I, der vandt 15-2, 15-2. Kampen om tredjepladsen blev vundet af København I.

Kommet for at blive

Så var tiden inde til finalen. Stemningen var høj, og der blev råbt og skreget fra sidelinjen. Raballder I vandt første sæt; men i andet sæt vendte kampen, og København II vandt. Så det var for alvor spændende; men københavn II kunne ikke holde tempoet, så Raballder vandt Mermaid Cup for andet år i træk.

Toppen i Knabrostræde var igen

rammen om festmiddagen lørdag aften. Kokkene, Elisabeth og Anette, var heldigvis de samme, da de laver vidunderlig mad. Der blev spist godt, og kokkene blev kaldt frem til hyldning.

Det var med glæde endnu en gang at overrække vindertrofæet The Gay and lesbian Mermaid til Raballder, som nok er det hold, der efterhånden har den bedste tradition for mix-volley. De spiller nemlig ofte med tre af hvert køn på deres hold.

Der var præmie til de tre bedste hold, spenderet af vore sponsorer. Der var også specialpris til to norske spillere, fra henholdsvis Tromsø og Bergen. Den fik de, fordi de har været med til at brede mix-volley traditionen til det mørke Nordnorge.

Arrangørgruppen ser nu tilbage på en vellykket weekend, hvor alt bare gik efter planen. Vi modtog endnu en gang megen ros fra deltagerne, og vi kan se at vores stævne er populært. Der deltog tre hold mere end sidste år.

Ingen tvivl - Mermaid Cup er kommet for at blive.

*For arrangørgruppen
Dorte Kjærager*

Gay and Lesbian Mermaid Cup

- Mener du, det betyder noget, at vi bøsser og lesbiske har vores egen radio?
- Tror du, bøsse-lesbisk radio er befriende i spring-ud-fasen?
- Får du personligt noget ud af at arbejde sammen med andre bøsser og lesbiske?
- Synes du, det er af betydning, at også heteroer kan blive konfronteret med os på vore vilkår?
- Synes du, hetero-pressen ikke dækker homo-emner tilstrækkeligt?

Kan du svare ja til ét eller flere af disse spørgsmål, skulle du tage at gøre en indsats. Bliv frivillig på Radio Rosa. Tlf. 33 33 04 04. Knabrostræde 3, 3 sal.

Mandag Godmorgen København.
UPS, Ung Horisont Tirsdag Spil
Med. Homomanisk Forum
Onsdag Hiv, Håb & Kærlighed.
Med lyserøde Briller. Dåsene
Torsdag Gammelrosa Fredag
Homo + Kvidrekommoden
Lørdag Rosa Weekend.
Redaktionen, Reprisen Søndag
Rosa Rapport

Radio Rosa
98.9 MHz

Lille mand hvad nu?

Sker der ikke snart noget med vores bolig situation, det er et af mange spørgsmål, medlemmerne stiller sig selv i denne tid

En af de store hurdler i LBLs rekonstruktionsplaner er en sag af særlig interesse for københavnere - en stor sag når alt kommer til alt.

Og en gammel sag tillige: Den daterer sig tilbage til 1825. Da blev denne sag, nemlig ejendommen i Knabrostræde 3, opført, en ejendom som siden 1980 har spillet en væsentlig rolle for LBL.

Huset har i 80'erne dannet rammerne for en landsforening, som opnåede store resultater bl.a. i form af ændret lovgivning, og en

landsforening, som organiserede det vigtige hiv/aids-arbejde.

Til sidst er huset dog kommet til at spille rollen som cementklods om fødderne på LBL, og har været medbestemmende for udviklingen af den skæbnesvangre økonomiske situation.

Siden landsmødet, som der stod om i sidste nummer af PAN-bladet, har der været flere købere på banen, som ville købe ejendommen for at drive homo-diskotek, og som ville leje lokalerne i forhuset ud, f.eks.

til de nuværende LBL-aktiviteter.

Den løsning har vi i hovedbestyrelsen syntes var interessant, alt afhængig af, hvilken huslejeman kunne tilbyde, men det ser ikke ud til, at investorerne kan få økonomien til at hænge sammen. Det betyder, at vi sandsynligvis må trække teltplæne op, og gøre alvor af at flytte til et nyt domicil.

Vores nye sted skal huse de Københavnsbaserede aktiviteter samt landssekretariatet. Køben-

havnsafdelingens bestyrelse og hovedbestyrelsen har nedsat et husudvalg, som skal søge at finde frem til den bedste løsning for os alle, med de bånd, som økonomien dikterer os.

Der er naturligvis en farlig masse arbejde involveret i en flytning, men det arbejde vil kunne udføres i lyset af en afsluttet betalingsstandsning, som starten på en frisk.

Hvem ved, det kunne gå hen at blive årets julegave til medlemmerne, en ny smeltedigel for aktiviteter for lesbiske og bøsser i

København. Disse har i øvrigt den særlige fordel, at de kan høre Radio Rosa, som løbende holder lytterne orienterede om den aktuelle udvikling. Så stil ind på 98.9 MHz og følg med i julemånedens spændende føljeton.

*Glædelig jul og godt nytår.
Søren Laursen/Formand LBL*

Bøsser over 30

Tag med på Broadway lyder opfordringen fra bøsser over 30.

Det sker på den tyrkiske restaurant Broadway, Linnesgade 14, Kbh. K. Tilmelding senest mandag den 16.01 på telefon 36 46 49 48 (efter klokken 18.00). Prisen er kr. 49.00.

Vi mødes på Broadway klokken 13.00.

Medlemsmødet

Medlemsmødet forgår som sædvanligvis i Naverlokalet, Knabrostrædet 3, o.g.th. klokken 19.30

Kaffe og brød for kun en 5ér.

Lad os starte året med et godt fremmøde

Efterlysning

"Adams Schwarzer Kinder" af Angelo og Alfredo Castiglioni.

Denne bog, en rejse gennem Centralafrika, bevarer vidnesbyrd om en urgammel naturtilværelse, som den moderne civilisation hastigt er i færd med at fortrænge.

Skulle du være i besiddelse af ovennævnte bog, og vil du sælge den, er jeg stærkt interesseret.

Ring 31 23 11 87

Svøm julefedtet af!

Du ved det. Vi ved det. Når julen er vel overstået, har du taget på.

Vægten er enten gået i stykker eller viser for meget. Det var også alt det flæsketeg og brunede kartofler.

Du vandt selvfølgelig mandelgrisen og delte ikke den lækre marcipangris med nogen. Og ikke at forglemme julebryggene. Det var jo også alt for koldt til at gå lange ture.

Men hjælpen er nær. Vi har løsningen. Gå til lesbisk svømning i Hillerødgade. Kan du svømme? Vil du lære at svømme? Måske er du en af de uopdagede svømmetalenter? Eller bare en hel almindelig vandhund? Så mød op. 1. gang er lørdag den 7. januar 1995. Vi svøm-

mer i Hillerødgade Svømmehal på Nørrebro. Tine træner os fra 15-16. Du kan svømme motionssvømning mellem 15-17. Børn er også meget velkomne. Der er allerede 3 børn, som jævnligt bolter sig med forskellige legeredskaber. Så hold jer ikke tilbage.

Efter en tur i saunaen er vi alle tørstige efter en kold øl, som vi i hyggeligt samvær nedsvælger på et nærliggende værtshus. Og hvem ved, måske ender vi med at gå i byen.

Lyder det som noget for dig? Så mød op lørdag den 7. januar eller ring til Lis på 31 83 15 38.

Tonie Rudby og Tine Zober.

Sappho's Salloners video kursus aflyst

- i første omgang.

Vi vender tilbage til foråret.

Det planlagte videokursus for kvinder i november måtte desværre aflyses på grund af manglende deltagelse.

Sappho's afholdt to introduktionsaftener inden kursus for at måle interessen, og der mødte knap ti interesserede op ialt.

Det mente arrangørerne var for få og derfor blev det i første omgang aflyst.

Men gruppen bag planlægger at vende tilbage med et nyt tilbud til foråret.

Så hold øje med Pan-Bladet i starten af det nye år.

Sappho's Salloner

Den nye struktur

Der har længe været tale om en ny struktur i Landsforeningen for bøsser og lesbiske, nu bliver den langt om længe til noget.

Udvalget kommer til at bestå af 10 medlemmer, hvoraf fire kommer fra hovedbestyrelsen, to fra Århusafdelingen, to fra Københavnsafdelingen, en fra Sønderjyllandsafdelingen og en fra Sjællandsafdelingen.

De personer som hovedbestyrelsen har indstillet til udvalgsarbejdet er Søren Baatrup, Søren Laursen, Christina Zenarro og Birgitte

Echwald. Det første møde er allerede planlagt og ligger den 1.12.94.

På grund af økonomien kommer mødet til at foregå i et af Radio Rosa's lokaler så man via to telefoner kan holde mødet med to fra provinsen.

På det første møde vil man primært diskutere den fremtidige arbejdsform.

Colombia

Som det første land i Sydamerika har Colombia haft en retsafgørelse, som går ud på, at homoseksuelle ikke må udelukkes fra tjeneste i hæren eller politiet.

Dette har overrasket mange, idet Colombia har været et af de lande i verdensdelen, hvor de homoseksuelle har været mest forfulgt. For eksempel har der været dødsbataljoner, som har gennemført udrensningssaktioner, delvis med offentlig anerkendelse.

Løvetann/Magnus

EU

I oktober måned fordømte Europadomstolen EU-Kommissionens forsøg på at udføre hiv-tests for ansøgere - uden disses samtykke.

Europadomstolen henviste i sin dom til den Europæiske Menneskeretighedskonventions beskyttelse af folks privatliv.

Dommen får kun betydning for ansøgere til stillinger inden for EU-institutionerne; men den betragtes alligevel som vigtig i kampen mod andre arbejdsgivere, som tester medarbejdere eller ansøgere imod disses vilje, eller uden deres vidende.

EGALITE, sammenslutningen af ansatte bøsser og lesbiske i EU-institutionerne, betragter dommen som en sejr. Efter deres mening bør hiv-tests udelukkende udføres på frivillig basis, som led i regelmæssige sundhedstjek blandt ansatte.

Capital Gay/i-lp

Storbritannien

BBC har besluttet at udvide den praksis, at nygifte får en uges ferie med fuld løn, til også at omfatte homoseksuelle par af begge køn, som har indgået en eller anden form for samlivspagt.

Løvetann/Advocate

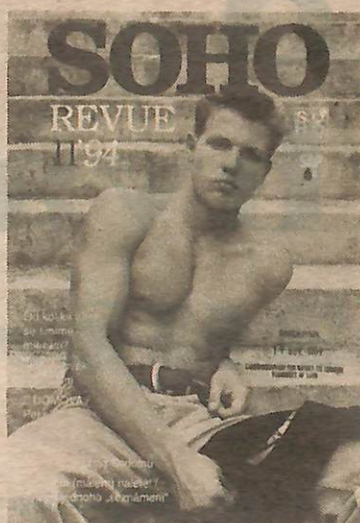
Holland

Næsten en fjerdedel af præsterne i den hollandske katolske kirke er homo- eller biseksuelle ifølge det katolske ugeblad De Bazuin.

Unge homoseksuelle er mere religiøst interesserede end jævnaldrende heteroseksuelle, og der kan således forventes en yderligere tilgang af homoseksuelle inden for kirken. Der er 4800 præster og 11 biskopper i den hollandske katolske kirke.

Også i den protestantiske kirke menes der at være en relativt stor andel homoseksuelle blandt de gejstlige, nemlig 14 %.

PAN/sm

Forsidefoto fra tjekkisk bøsse/lesbisk blad. Men som den polske undersøgelse viser har de østeuropæiske bøsser og lesbiske stadig meget at kæmpe for.

Østeuropa/Polen

Polakkernes syn på homoseksuelle er blevet målt ved en opinionsundersøgelse i Warszawa.

80 % af de adspurgte mente ikke at kende nogen homoseksuelle. Alligevel, eller måske netop derfor, havde de markante, negative holdninger.

71 % mener ikke, homoseksuelle skal have lov til at gifte sig og 88 % er imod at de skal have lov til at adoptere. 79 % vil ikke acceptere homoseksuelle som lærere, mens dog "kun" 63 % er imod at de har ledende poster i det offentlige.

34 % modsætter sig barer og diskoteker for homoseksuelle, 36 % er imod foreninger for homoseksuelle og 40 % vil forbyde tidsskrifter for bøsser og lesbiske. 24 % vil ikke bo i samme gade som en homoseksuel.

Reporter

USA

Staten Colorados højesteret har besluttet, at det antihomoseksuelle lovforslag, som ellers fik flertal ved en folkeafstemning i 1992, strider mod forfatningen.

Lovforslaget, det såkaldte Amendment 2, forbyder såvel staten Colorado som kommunerne at vedtage antidiskriminationslove, som favoriserer homoseksuelle. Det er dog endnu ikke trådt i kraft, eftersom en lokal domstol har forhindret det.

Højesteret tog sin beslutning med stemmerne 6 mod 1 og begrundede det blandt andet med, at lovforslaget vil indebære, at homoseksuelle ikke kommer til at deltage på lige vilkår i de politiske processer, og at de ikke, inden for forfatningen, vil få samme beskyttelse som andre mindretal.

Colorados myndigheder vil appellere afgørelsen til USAs højesteret.

PAN/sm

Rusland

Det russiske underhus, Dumaen, har med 247 stemmer mod 1 besluttet, at alle udlændinge i Rusland, inkl. turister, skal testes for hiv. Loven træder dog ikke i kraft, før den er vedtaget af overhuset og underskrevet af præsident Jeltsin. Ifølge Politiken d. 21.11 blev lovforslaget netop forkastet i Overhuset. Det betyder, at Jeltsins egen stemme bliver tungen på vægtskålen. Overhusets argument var, at det ville skade turismen.

Loven vil, hvis Jeltsin stemmer for, være vanskelig at administrere, idet russiske laboratorier vil få svært ved at nå at teste alle de hundreder af tusinder af udlændinge, som loven kræver. Endvidere skal man til at definere, hvem i det store rige der egentlig er udlændinge.

Ifølge officielle tal har man hidtil kun haft 105 dødsfald som følge af aids, mens yderligere 740, herunder 281 børn, er registreret som hiv-positive. Uofficielle kilder siger imidlertid, at det reelle tal er meget højere.

PAN/sm

Serbien

Serbien har afkriminaliseret sex mellem mænd og officielt registreret bøssegruppen Arkadia.

Det meddelte Arkadia i oktober via datanettet Queer Planet. Gruppen udsender også sin nyhedsbulletin til dem, som anvender e-mail på internettet.

Reporter

Storbritannien

Komikeren, danskfødte Sandi Toksvig, er blevet forhindret i at optræde ved en velgørenhedsfest for Red Barnet, fordi hun er lesbisk mor.

Sandi Toksvig har ellers gennem længere tid arbejdet aktivt for den britiske afdeling af Red Barnet, og hun havde endvidere sagt ja til at optræde ved organisationens 75-års jubilæumsfest.

Tre dage før fik hun imidlertid besked om, at hun alligevel ikke var ønsket ved festen. Årsagen var, at hun i et interview i avisen Sunday Times havde fortalt, at hun i tolv år har levet sammen med en anden kvinde, og at de har tre børn.

Organisationen Lesbian Avengers demonstrerede under festen og afbrød det officielle møde med sine protester. To lesbiske stillede sig op foran prinsesser mv. og råbte: "Sandi Toksvig isn't here because she said she was queer".

PAN/sm

Frankrig

Ved en velgørenhedsfest i Paris blev der samlet 1,3 millioner kroner ind til kampen mod aids, meddeler det amerikanske Center for Disease Control.

Cindy Crawford solgte en af sine bikinier for 8.000 kr., mens præsident Mitterand fik omtrent 50.000 kr. for en filthai.

Reporter

Storbritannien

Engelske bøsse-aktivister prøvede at storme den officielle indvielse af biskoppen i Durham Cathedral. Det skete for at gøre opmærksom på kirkens hykleri i spørgsmålet om homoseksualitet.

Den nyudnævnte biskop, Michael Turnbull er nemlig ifølge aktivister selv til sex med mænd, selv om kirkens regler forbyder det.

Formålet med aktionen var at tvinge kirken til at ændre netop disse regler, og ud over Michael Turnbull er to andre, navngivne, engelske biskopper blevet out'et. Også de er, efter hvad aktivisternes "troværdige venner" fortæller, til homoseksuel.

Politiken/ss

USA

Selvom det bekymrede mange bøsser og lesbiske, at republikanerne vandt midtvejsvalget, var der også lyspunkter.

I Oregon og Idaho blev love, som ville have haft fratrækt homoseksuelle visse borgerrettigheder, nedstemt. I en by i Ohio blev en pro-homo-lov vedtaget, mens en tilsvarende lov imidlertid blev nedstemt i en by i Florida.

Tre åbent homoseksuelle kongresmedlemmer blev genvalgt, mens åbent homoseksuelle blev valgt ind i adskillige delstaters lovgivende forsamlinger, for første gang også i Californien, Arizona og Missouri, hvoraf de to sidste ellers er meget konservative stater.

PAN/sm

Zambia

Aids-epidemien i Zambia har tvunget folk i landet til at erkende, at der findes homoseksuelle. Bøsser i første omgang.

Det har været en almindelig afværge-manøvre i Zambia at rubricere sex mellem mænd som "vestlig usædelighed", og som noget fremmed for såvel psyken som moralen i befolkningen som helhed. Heller ikke afsløringen i 1994 af, at en højt placeret oppositionspolitikertvang de aktive i hans parti til homo-sex, prikkede hul på denne myte.

Men nu har ikke-regeringsorganisationer, der arbejder med hiv og aids imidlertid, offentliggjort, at sex mellem mænd er langt mere almindeligt også i det sydlige Afrika end hidtil antaget.

Organisationen Tasintha, der arbejder til støtte for prostituerede, har således haft kontakt med flere hundrede fyre, der lever af at sælge sex til mænd. Der er altså et marked.

Tasintha opfordrer derfor naturligvis til, at hiv/aids-information i Zambia, ikke fremover fortsætter med at overse den vigtige gruppe: Bøsser og andre mænd, der har sex med mænd.

AIDS-Weekly/ss

Elfenbenskysten

Medlemmer af organisationen for Elfenbenskystens transvestitter har slået to journalister fra dagbladet Soir Info ned.

Journalisterne havde sneget sig ind til en fest i hovedstaden Abidjan og taget billeder uden tilladelse.

Også en anden avis, som havde forsynet sig på lignende måde, blev offer for transvestitternes vrede. 10 farverigt klædte og besmykkede mænd okkuperede simpelthen redaktionslokalerne.

Reporter

Schweiz

I Schweiz har postvæsenet udsendt et stop-aids frimærke med et kulørt kondom på. Det har ophidset mange, konservative borgere i landet.

- Vi har fået omkring 50 klager fra folk, som af religiøse grunde har problemer med frimærkets tema, hedder det fra det schweiziske postvæsen.

En af klagerne kommer fra et tidligere parlamentsmedlem på 78.

- Samleje bør kun fuldbyrdes inden for ægteskabet, skriver han i et læserbrev.

Hvordan det kommer frankeringen af breve ved, får stå hen.

Stop-aids frimærket er i øvrigt totals udsolgt.

Ritzau/ss